ATEITIS

1975 - 9

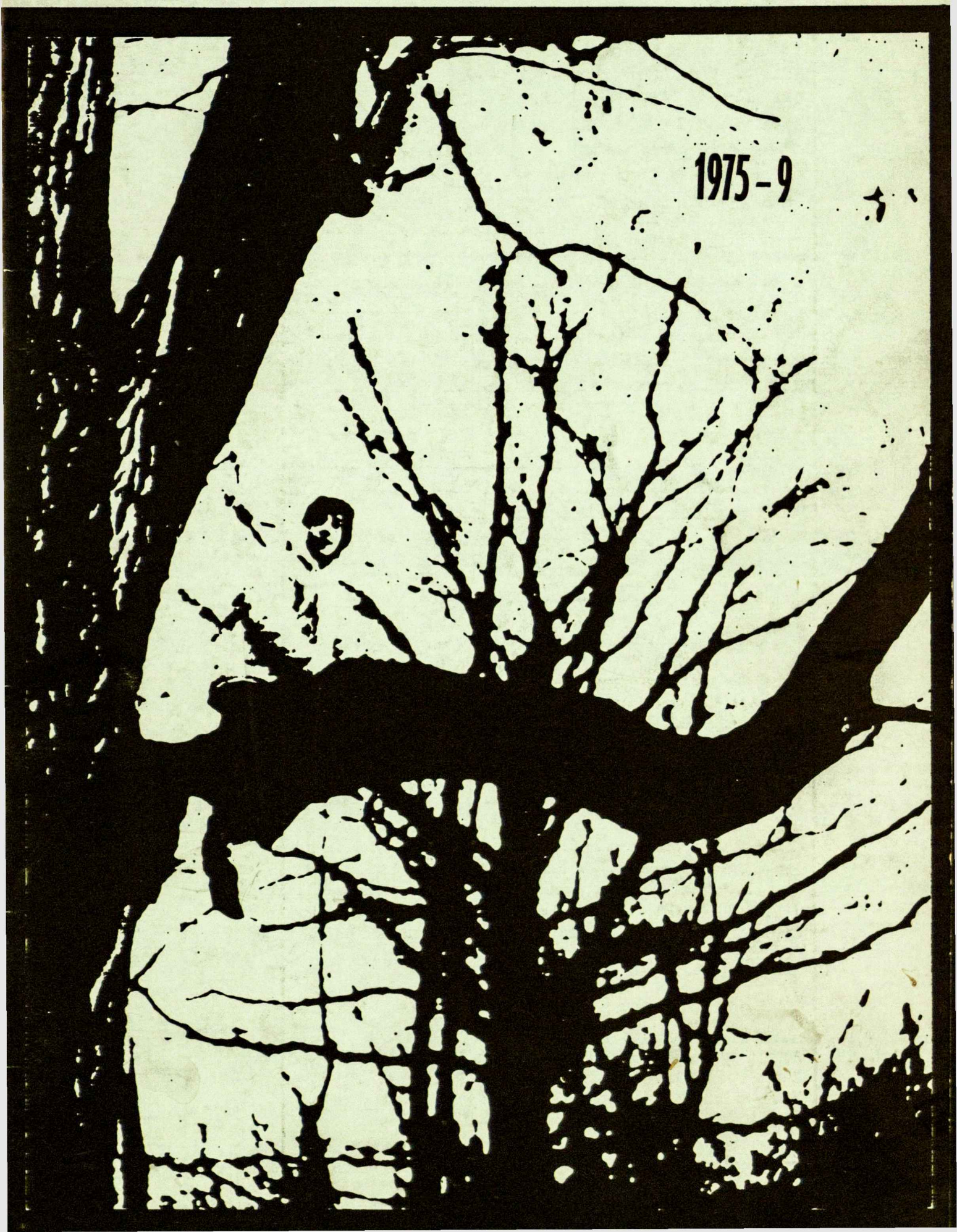

1975 LAPKRITIS — NOVEMBER Vol. LXV, No. 9

ATEITIS — Ateitininkų Federacijos leidžiamas

katalikiškos - lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas

ANTAI... — K. Trimakas 261
Ateitininkų remobilizacija — dr. P. Kisielius 263
Ko aš tikiuosi iš jubiliejinės stovyklos — K. Šeštokas 267
Jubiliejinė stovykla (įspūdžiai) — dr. K. Pemkus, R. Ivaškaitė, V. Kolyčius, P. Grušas, A. Skrupskelienė, B. Miniataitė, St Tumosienė, J. Masilionis, B. Nekrašiūtė ir N. Balsytė, prel. Vyt. Balčiūnas, V. Kazlauskaitė 268
ATŽALOS: Kas vyksta okupuotoj Lietuvoj — A. Mičiulytė; Užrašai — Jaunučiai Dainavos stovykloj 274
Pirmininko išpažintis — K. Šeštokas 277
SUKAKTUVĖS — A. Zailskaitė 280
Žemę pamilę, dangaus ilgėkimės — K. Trimakas 282
M. K. Čiurlionio muzika — L. Labanauskaitė 284
Laiškai iš Australijos — L. Rupinskaitė ir Vyt. Juška 286
KNYGOS: Vertinga knyga apie maldą — prel. Vyt. Balčiūnas 288
LAIŠKAI 289
Jaunimo kongresas (II) — P. V. Kisielius 290
VEIKLA 291

Išdėstymas ir 280 psl. iliustracija — D. Stončiūtės. Nuotraukos — Alg. Grigaičio (261), R. Kamanto (viršely ir 274), V. Kaspučio (276, 293, 295), J. Kuprio (263, 265, 268-287, 296), V. Noreikos (282) ir S. Vaitkaus (278). M. K. Čiurlionio atvaizdas (284).

Vyriausias redaktorius: Kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 DesPlaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL. 60130 USA. Telef.: (312) 366-2446. **Redaktorė:** Aldona Zailskaitė, 1836 49th Court, Cicero, IL. 60650, USA. Telef.: (312) 863-6400. **Redakcijos nariai:** Dalia Bilaišytė, Jurgis Bradūnas, Marija Eivaitė, Jūratė Jasaitytė, Petras V. Kisielius, Daina Kojelytė, Jonas Kuprys (fotografija), Vytas Narutis, Algis Norvila, Roma Olšauskaitė, Antanas Razma, Linas Sidrys, Danguolė Stončiūtė (išdėstymas), Tomas Palubinskas, Raimundas Šilkaitis (fotografija) ir Rimvydas Zailskas (išdėstymas). **Kalbą taiso:** Danutė Augienė, Kazė Bradūnienė ir Pranas Razminas. **Administratorius:** Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629, USA. Telef.: (312) 434-2243. Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. **Leidžia** Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 7 dol., garbės prenumerata — 15 dol., susipažinimui — 5 dol.; visur kitur — 5 dol.

ATEITIS — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 South Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629. **Yearly** subscription in the US and Canada $7. Single copy $1.00 Second class postage paid at Chicago, Illinois.

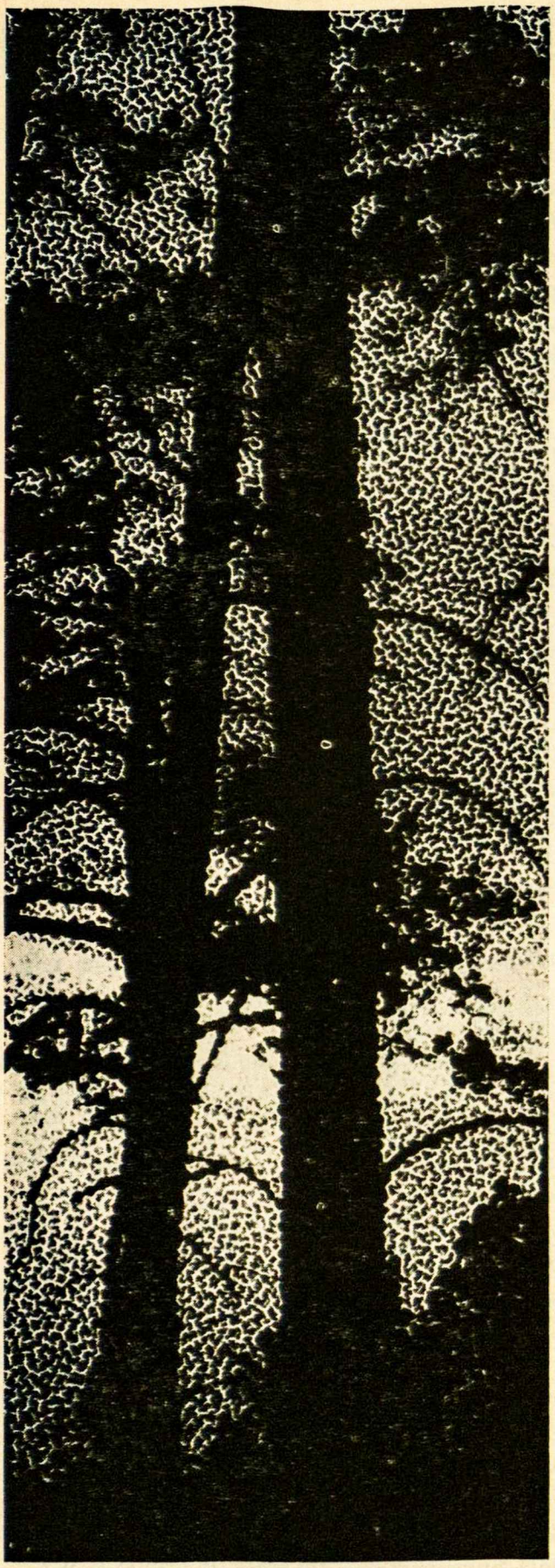

antai...

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

GYVOJI DVASIA

Nėr sąjūdžio be idėjos. Kur gyva idėja, gyvas ir sąjūdis. Idėjai išsekus, sunyksta ir sąjūdis. Kuo aukštesnis sąjūdžio idealas, tuo giliau įsisąmoninti ir juo gyventi turi sambūriui priklausantieji.

Siekti gyvosios dvasios kaip veiklos ir gyvenimo versmės ateitininkus skatino ne vienas. Nesistebėtina, kad šiuo metu tokių balsų vėl pasigirsta (žr. dr. P. Kisieliaus str. 263 psl. ir prel. Vyt. Balčiūno pasisakymą 272 psl.) Būtų daugiau stebėtina, jei tų balsų ateitininkų tarpe nebesigirdėtų. Ir būtų tragiška, jei tų balsų neišgirstume. Jubiliejiniuose ateitininkų metuose kiekviena Sąjunga, kiekvienas vienetas ir kiekvienas,-a ateitininkas,-ė turi tos gyvosios dvasios siekti.

MIRTIS

Šiais laikais mažiausiai kalbama apie mirtį. Tiesiog vengiama. Tačiau mirtis yra žmogiškos tikrovės kasdieniškas faktas – kasdien tai liudija nuo mūsų atsiskiriantieji.

Vengiama mirtį prisiminti dėl to, kad mirtis laikoma visko pabaiga, ir, kai pagalvoji apie juodą tuštumą gyvenimo gale, tai ir visi gyvenimo džiaugsmai nustoja skonio ir gyvent prasmės nelieka.

Krikščioniškas tikėjimas liudija apie pomirtinį gyvenimą. Tačiau mums sunku tuo įsitikinti. Nuostaba sutinkam žinią, kad kartais prie tokios pat išvados apie pomirtinio gyvenimo tikrovę prieinama ir be religijos, kaip štai psichiatrė dr. Elizabeth Kubler-Ross, viena didžiausių šių dienų autoritetų apie mirtį, siekiančių modernų žmogų sutaikinti su mirtimi (žr. jos knygą "On Death and Dying"). Anksčiau netikėjusi, bet stebėjusi daugelio mirtį, priėjo išvados, kad gyvenimas po mirties tęsiasi. Žemė traukia į save. Bet žemę pamilusius dangus dar labiau gali patraukti į save (žr. šio "Ateities" nr. 282 psl.).

MĄSTYMAS

Dėl ko indų guru Maharishi ir jo kelių tūkstančių pasekėjų mokoma transcendentinė meditacija Vakaruose ima taip populiarėti (600,000 mąstytojų JAV ir 300,000 kituose

kraštuose) ir susilaukti vis didėjančio dėmesio ją tyrinėjančią mokslo žmonių tarpe, spaudoj ir televizijoj (žr. "Time", spalio 13)? Ar tai dėl to, kad modernus žmogus ieško atgaivos įtampos persunktoj miesto aplinkoj ar net siekia mistinio - religinio išgyvenimo?

Abu atsakymai, gal būt, teisingi. Viena aišku, kad mąstymas tampa nebe vien atsiskyrėlių ar vienuolių privilegija, bet ir daugelio pasauliečių — studentų, namų šeimininkių ir profesionalų — "kasdieninė duona".

TM sąjūdis skelbiasi nereliginiu, o transcendentinė meditacija yra atgaivos laikas be turinio. Kaipo tokia, ji atgaivina, bet gyvenimo giliau neįprasmina.

Gal iš tikro mes alkstame gilesnio religinio išgyvenimo? Ar krikščionybė negalėtų to alkio tinkamiau už TM pasotinti? Kaip? Kad norinčiam tai galima atsiekti net sunkioj profesijoj liudija ne vienas — sakykim, kad ir 1961 m. lėktuvo nelaimėj žuvęs Jungtinių Tautų generalinis sekr. Dag Hammarskjoeld. Tai liudija spaudon išleisti jo užrašai "Markings".

LIUDIJIMAS

"... vis labiau supasaulėjančiai žmonijai nieko nėra reikalingesnio kaip liudijimo dvasiniu atsinaujinimu, kurį mes matome šiandien Šv. Dvasios žadinamą įvairiuose kraštuose ir skirtingose kultūrose. Liudijimas pasireiškia įvairiai — giliu sielų bendravimu, glaudžiu ryšiu su Dievu, ištikimu krikšto įsipareigojimų vykdymu ir malda, kuri dažnai būna bendruomeninė" — taip kalbėjo popiežius Paulius VI III-iojo tarptautinio katalikų charizmatinio kongreso dalyviams Romoje gegužės 19. Tuo pačiu jis nurodė kaip atskirti ir priimti Šv. Dvasios dovanas — ištikimybe Bažnyčios mokomai autentiškai doktrinai, dėkingumu ir viską viršijančia meile.

Tai pastiprinantys Pauliaus VI žodžiai sąjūdžiui, kurio oazės vienur kitur ima sužaliuoti ir lietuvių išeivių tarpe.

RYŠIAI

Žmonės linkę tematyti, kas vyksta jųjų kieme ar kaime. Į kaimyno kiemą akis nuveda bent kai kada smalsumas, bet į tolimesnį — niekas.

Panašiai ir su mumis, ateitininkais: Kuo tolimesni, tuo mažiau dėmesio ir ryšio. Tas vydžio siaurumas neaplenkia nei vieno vieneto — vietinio ar centrinio.

Vis dėlto viena kita prošvaistė pasitaiko. Ligšiolinės Studentų Ateitininkų Sąjungos valdybos užsienio ryšininkė Žibutė Paulėnaitė atsiuntė "Ateičiai" dviejų idėjos draugų laiškus iš Australijos. Laiškai byloja, kad veiklos gyvybei reikia ryšių, o ryšiams — pastangų iš abiejų pusių. Į ryšius su kitų kontinentų ateitininkais ypač turi atkreipti dėmesį visų Sąjungų centrai. Kreipsime dėmesį ir mes "Ateityje" (žr. šio nr. 286 psl.).

Kadangi daug idėjos draugų dalyvaus III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese Pietų Amerikoje, susidarė galimybė tokius ryšius jame užmegzti.

DAUGIAU DŽIAUGSMO

"Kaip teologas, aš negaliu nesistebėti — ar didesnis lytinis pasitenkinimas kaip tik nėra karštų vedybų viena sakramentinių malonių", svarsto pasaulietis teologas Michael Novak ("National Catholic Reporter", rugsėjo 12) akivaizdoje "Redbook" žurnalo apklausinėjimo duomenų, rodančių giliai religingas moteris patiriant daugiau lytinio malonumo už nereligingas.

100,000 moterų apklausinėjimas verčia aukštyn kojom daugelio įsitikinimą, kad religija — anot Freudo, neurozė — gniaužia malonumą, ypač lytinį.

Šio apklausinėjimo duomenys nurodo ir kitą faktą, būtent, kad "komunikacija tarp giliai religingų žmonų ir jų vyrų yra, visų amžių grupėse, žymiai virš vidurkio, tuo tarpu, kai komunikacija tarp nereligingų moterų ir jų vyrų yra žemiau vidurkio". M. Novak sprendžia, kad religingumas, priduodamas daugiau svarbos Dievo laiminamam žmonos - vyro ryšiui, to ryšio išraiškos džiaugsmą didina, tuo tarpu kai tokios reikšmės nepriduodantieji nereligingieji lytinį aktą nupigina ar net lytinę-emocinę srovę priešvedybiniais santykiais eikvoja.

Duomenys ir toks alškinimas patvirtina tai, ką teigė dr. W. Masters ir V. Johnson savo naujoje knygoje "The Pleasure Bond", jog "vien asmens gyvenimo visuma apsprendžia pačią lytį išlikti ne jį demoralizuojančiu, bet papildančiu išgyvenimu" (žr. "Ateities" birželio nr. 163 psl.).

Kęstutis Trimakas

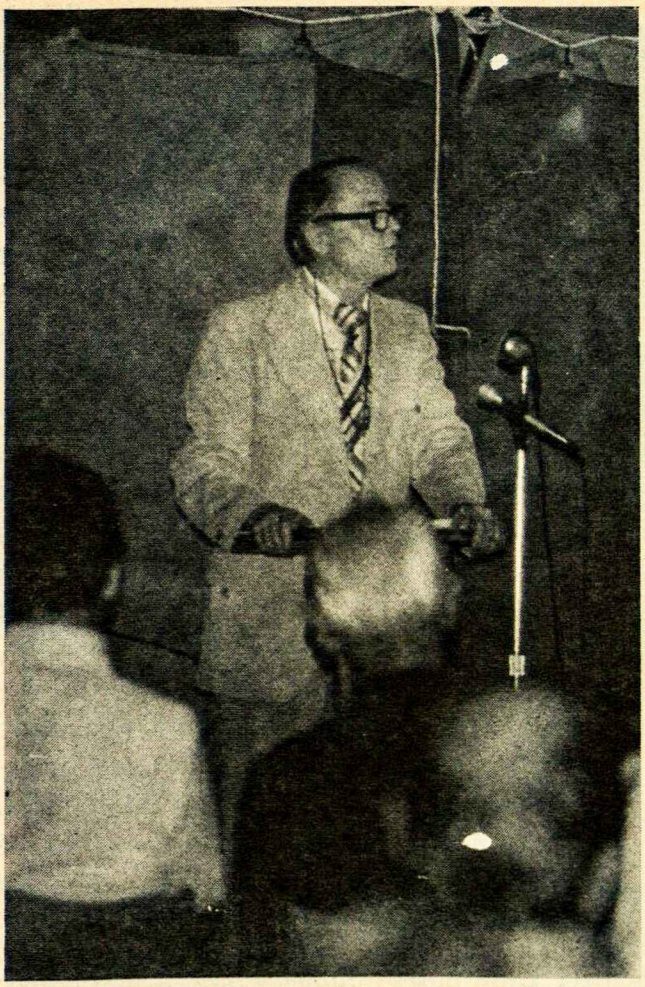

ATEITININKŲ REMOBILIZACIJA

Ateitininkų Federacijos vado dr. Petro Kisieliaus kalba, atidarant jubiliejinę stovyklą Dainavoj rugpiūčio 24 d.

Brangūs Ateitininkų Federacijos Nariai, Didžiai Gerbiamieji mūsų Bičiuliai ir Svečiai.

Liudijame 65 metų mūsų organizacijos sukaktį. Organizacijos pradžia už Lietuvos ribų — 1910 metai. Mūsoji, 65-kerius metus mininti jubiliejinė stovykla, deja, taip pat ne savajame krašte. Ne savoje tėvynėje, bet esame ateitininkų žemėje — Dainavoje, toje analoginėje buvusio Federacijos vado prof. Pakšto svajotoje miniatiūrinėje antrojoje Lietuvoje. Profesorius Pakštas ilgus metus savo lakioje fantazijoje ugdė ir regėjo Lietuvą net ne Europos kontinente — Hondure, Pietų Amerikoje, gi, kitas buvęs Federacijos vadas prof. Adolfas Damušis Ateitininkams laikinąją Lietuvą įkūrė Dainavoje.

Džiaugiamės savo organizacijos ilgu amžiumi, o jos darbais didžiuojamės.

Kalbėdamas apie 65 metų jubiliatę, priminsiu, kad ji yra, tur būt, vyriausioji savo amžiumi tarp visų kitų lietuviškų organizacijų. Vyriausioji, tačiau jokiu būdu nerodanti jos amžiaus nuovargio ženklų. Laisvoje tėvynėje ateitininkų organizacija veikė tik 22-jus metus: tiek tai laiko Lietuva buvo laisva, atgavus nepriklausomybę. Tai tik jaunuolio amžius, kurį išgyveno mūsų tėvynė, laisve kvėpuodama, ir tiek pat laiko turėjo mūsų ateitininkiškoji veikla, "Visa atnaujinti Kristuje", mūsų laisvoje tautoje. Tačiau per tą laiką pasikeitė visa mūsų tauta. Jos tautinė ir krikščioniškoji atspara rusiškajai komunizmo vergijai ir bedievybei stebina šiandien visą pasaulį. Man rodos, kad tautos paruošime pakelti šį istorinį negirdėto žiaurumo bandymą ateitininkų organizacija yra suvaidinusi esminį vaidmenį. Sunku šiandien būtų pasakyti ir apskaičiuoti, kiek iš mūsų eilių ir rinktinio akademinio jaunimo tapo kankiniais už tėvynės meilę, už tikėjimą, už tai, kad gyveno ateitininkiškuoju idealu "Visa atnaujinti Kristuje". Tačiau aiškiai galime tvirtinti, kad tas skaičius žuvusiųjų ir dar gyvų kankinių už Tėvynę ir Dievą ateitininkų organizacijoje yra labai didelis. Dieve, duok, kad tos nekaltos aukos būtų mūsų tautos prisikėlimo kaina, nešanti naują atgimimą.

Kalbėdamas šiandien į Jus, mielos Ateitininkės-Ateitininkai, aš jaučiu mūsų tarpe mūsų organizacijos didžiųjų vyrų dvasią. Tarsi,

matau Stasį Šalkauskį, Jakštą-Dambrauską, Praną Dovydaitį, Praną Kuraitį, ir slenka mintyje visa eilė vėlesniojo meto didžiųjų asmenybių. Jų pavardes su pagarba tardavome, nes jie rodė ir skiepijo mūsų sielose tautiškąjį ir krikščioniškąjį idealą, duodantį gyvenimui prasmę ir tikslą.

Aš vaizduojuos ateitininkų organizaciją, prasidėjusią prieš 65 metus, kaip meteorą, kritusį į tylius vandenis, kurie ratais pradėjo banguoti vis tolyn ir tolyn, ir nubangavo tie ratai iki didžiųjų vandenynų pakraščių. Jau 30 metų, kai mes, ateitininkai, dideliais ratais nubangavome po visą pasaulį, toli nuo savo tėvynės, atskirti nuo savo tėviškės, iš kur atėjo visi mūsų tautiniai ir krikščioniškieji idealai. Tiesa, mes turime visą laisvę veikti, kaip mums patinka ir kaip mes norime, bet mūsų veikimas, nors tais pačiais šūkiais ir principais grindžiamas, yra pasikeitęs, priblėsęs, nurimęs. Atsinaujinimo reikia mūsų visai ateitininkiškai šeimai, mums reikia judėjimo, naujų impulsų. O kas kitas mus pajudins, jei ne mes patys.Juk iš Tėvynės niekas mūsų neatnaujins ir niekas mūsų sąjūdžio nepagyvins. Mes turime atlikti tai, ką mūsų seserys ir broliai vergijoje atlikti negali. Todėl ir ši jubiliejinė stovykla, kurioje dalyvaus ateitininkų tremtyje rekordinis skaičius, tebūna mūsų organizacijos ir visų mūsų atsinaujinimo savaitė. Mūsų paskaitos, mūsų svarstybos, pasitarimai bus naujas impulsas ateitininkų judėjimui.

Susirinkome į Dainavą iš tolimų ir artimų Amerikos ir Kanados vietovių ir iš visų mūsų Federacijos Sąjungų ne tam, kad tik pagerbtume jubiliatę Federaciją ir tik iškeltume viešumon jos nuopelnus. Susiėjimas, toks gausus savo skaičiumi ir toks įvairus savo darbų programa, anaiptol nėra eilinis, kokių esame turėję jau ne vieną praeityje. Svarbios priežastys mus vertė patį didįjį minėjimą kongreso forma perkelti dviem metais vėliau, bet Federacijos valdyba negalėjo tylomis praeiti nė pro šiuos kalendorinės sukakties metus. Juos reikėjo taip pat atžymėti kokiu nors mūsų gyvenimui reikšmingu įvykiu. Tokiu įvykiu pasirinkome plačios apimties stovyklą, visų Federacijos Sąjungų susiėjimą, darbo savaitę, kad pažvelgtume, kas esame, ko siekiame, ko iš mūsų nori gyvenamasis mūsų laikas ir mūsoji tauta. Tad didžiojo mūsų jubiliejaus minėjimas savaime suskilo į dvi dalis: po dvejų metų jį vykdysime iškilmingai viešumoje, šiais metais mes jį vykdome darbingai tarpusavyje. Tai nėra tik atsitiktinis suskilimas, tai atitinka ir paties jubiliejaus dvasią. Nes jubiliejus, mieli ateitininkai, yra daugiau negu kalendorinė sukaktis; jis yra daugiau negu tik apyskaita, kas veikta ir nuveikta, daugiau negu tik istorinis žvilgsnis atgal. Jubiliejus savo esme yra organizacijos gyvenimo pripažinimas savuoju gyvenimu. Anie 65-ri ateitininkijos metai tampa mums kiekvieno iš mūsų metais: mes jungiamės į juos, mes juos savinamės, jais gyvename. Jie mus praplečia ir praturtina mūsų individualybę; jų akivaizdoje mes jaučiamės nesą tik šiandieniniai, o einą iš gana tolimos praeities, suaugę su buvusiomis generacijomis, todėl turį gilias, stiprias šaknis. Jubiliejaus šviesoje mes susivokiame kaip mūsojo bendruomeninio kamieno šakelės, mintančios jo syvais, todėl visados gajos. Ir tai žadina mumyse užuovėjos jausmą: šie 65-ri metai yra tarsi namai, pastatyti ne erdvėje, o laike, kad turėtume kur grįžti, kai pradedame pasiklysti istorijos keliuose.

Iš kitos pusės jubiliejus yra ir uždavinys: jis mus įpareigoja. Senasis Testamentas, įvesdamas jubiliejinius metus —septintuosius ir penkiasdešimtuosius — į Izraelio tautos gyvenimą, aiškiai pabrėžė, kad jubiliejus yra džiaugsmo laikas, kad jis yra šventas laikas ir kad jis yra atstatytosios teisybės laikas. Tai reiškia: jubiliejus pasižymi džiaugsmu, šventumu ir teisybe. Švęsti jubiliejų yra džiaugtis, kad tiek metų mus sustiprino, kaip einančius iš praeities į ateitį; švęsti jubiliejų yra susilaikyti nuo rūpesčio, ką valgysime ir gersime, o atsidėti Viešpaties garbei; švęsti jubiliejų yra vykdyti teisybę, kurią gal pažeidėme mes patys ar kiti, ir kovoti už jos atstatymą. Jubiliejus tad yra ir susimąstymas dvasioje, ir veikla socialinėje aplinkoje.

Visos šios jubiliejaus savybės, kaip jos nusakytos Šventraštyje, yra ir bus vykdomos mūsąja sukaktimi. Tačiau mes jas vykdome bei vykdysime ypatingomis mūsų padėties sąlygomis, kurias drįsčiau pavadinti kūrybine kova. Kova jas vadinu todėl, kad net ir Dievo Karalystė, pasak paties Kristaus, yra laimima tik drąsiųjų: pasyvumas niekad niekur nieko nepasiekia. Kūryba vadinu šias sąlygas todėl, kad laimėti geriausiai bei greičiausiai pasiseka

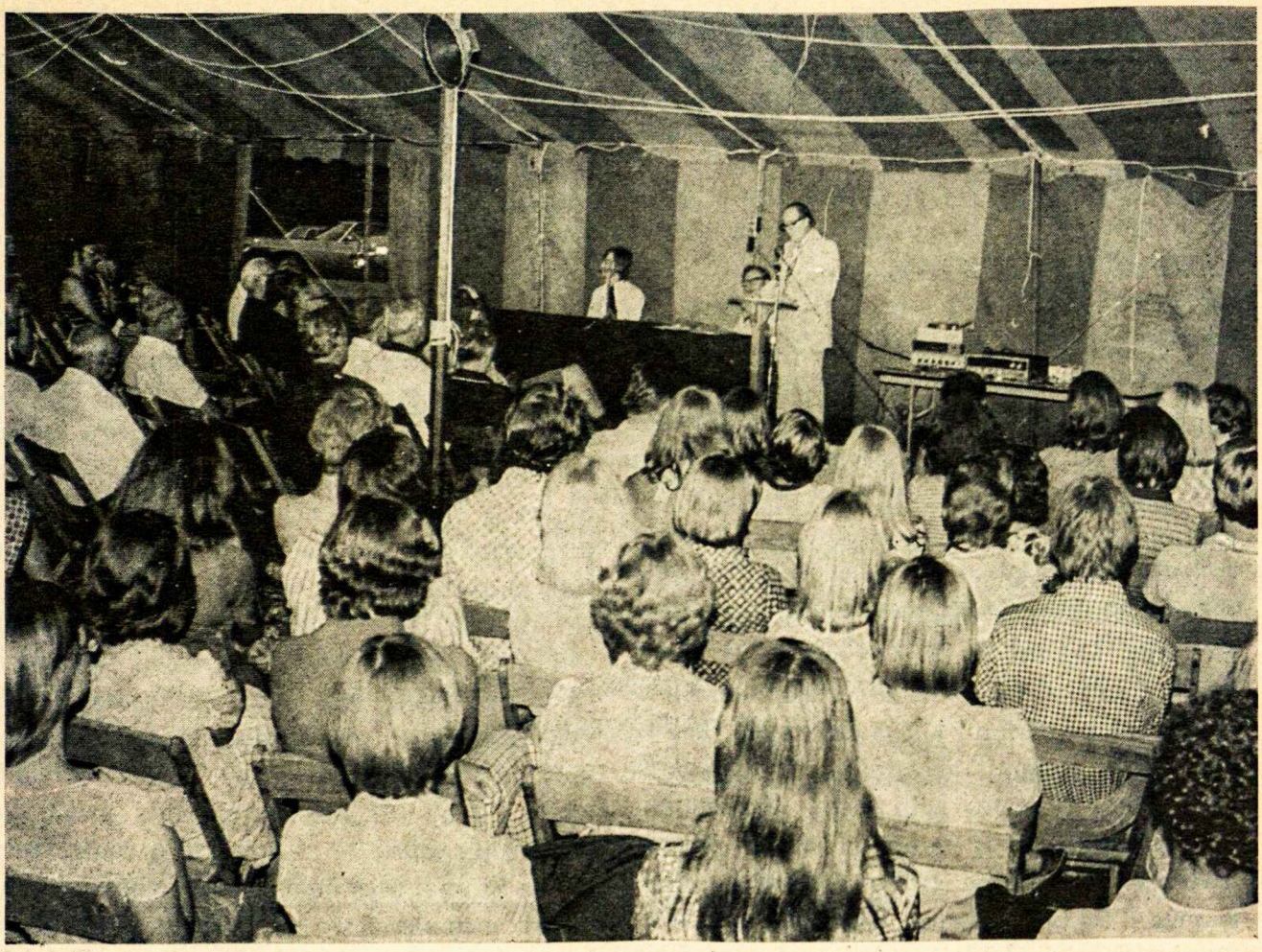

Jubiliejinėje stovykloje kalba Ateitininkų Federacijos vadas dr. P. Kisielius.

pozityviu veikimu. Ši kūrybinė kova vyksta dabar trimis frontais, kurie betgi nėra šalia mūsų, bet ir mumyse pačiuose, persunkdami visą mūsų egzistenciją. Šiuos frontus mėginčiau nusakyti taip: 1. mūsų Bažnyčia kovoja už pasaulį, 2. mūsų tauta kovoja už laisvę, 3. mes patys kovojame už savo identitetą. Visur čia sakau "kovoja už, o ne "kovoja prieš", nes tasai trumpas žodelytis "už" kaip tik geriausiai ir išreiškia kūrybinę kovą.

BAŽNYČIOS KOVA UŽ PASAULĮ

Bažnyčios kova už pasaulį yra jos pašaukimas. Bet štai, pastaraisiais šimtmečiais Bažnyčia gyveno pasaulio atžvilgiu, tarsi, kokioje užtvaroje; ji pasaulio bijojo, o pasaulis ją ignoravo. Tik II-sis Vatikano susirinkimas pralaužė šią užtvarą ir išvedė Bažnyčią į pasaulio viešumą. (Apie tai šios stovyklos metu kalbėsimės ir diskutuosime.) Čia noriu tik pabrėžti, kad Bažnyčia dabar kovoja už pasaulį, ne nuo jo traukdamosi, o į jį eidama. Ji ima ant savo pečių pasaulio rūpesčius, kaip Kristus ėmė pasaulio nuodėmes. Bažnyčiai šiandien ne vis tiek, ar pasaulis gyvena taikoje, ar kariauja, ar jis yra sotus, ar badauja, ar silpnesnieji yra išnaudojami stipresniųjų, ar rasės niekinamos, ar žmogaus teisės trypiamos. Bažnyčia stoja nuskriaustųjų, niekinamųjų, pavergtųjų pusėn, siekdama atstatyti teisybę, kaip to reikalauja jubiliejiniai Izraelio metai. Užtat pasaulis ir pradeda Bažnyčioje regėti savą sąjungininkę, ir čia kaip tik glūdi Bažnyčios galimybė laimėti pasaulį Kristui, bet čia taip pat glūdi ir pavojus pasaulio rūpesčiais pridengti aną vienintelį Evangelijos rūpestį, tikint, kad istorinė kultūros pažanga jau esąs tuo pačiu ir Dievo Karalystės kūrimas žemėje. Ateitininkija, būdama Bažnyčios nare, dar daugiau, būdama pati Bažnyčios dalele ir jos aktyvumu, turi ypač veikliai dalyvauti šioje kovoje už pasaulį, už aną teisybės vykdymą visose srityse. Tai ateitininkų ir pareiga ir privilegija. Tačiau kaip tik todėl mes turime aiškiai įsisąmoninti šios ko-

vos dvipusiškumą ir todėl nuolatos budėti, tarsi kareiviai mūšio lauke, kad nesujauktume vertybių ir, St. Šalkauskio žodžiais tariant, momento reikalų nepaverstume principų reikalavimais.

TAUTOS KOVA UŽ LAISVĘ

Dar sunkesnė ir painesnė yra mūsų Tautos kova už savo laisvę. Čia turime reikalo jau su visiškai konkrečiu priešu, kuris yra fiziškai užgrobęs mūsų kraštą ir dvasiškai dabar mėgina užgrobti lietuviškąjį žmogų. Mes žinome, kad vis dėlto mūsų tauta šioje kovoje nėra palūžusi. Atvirkščiai, pastarieji metai aiškiai rodo augantį atsparumą, gilėjantį tautinį sąmoningumą, klestintį kultūrinės viršenybės jausmą ir nuolatos prasiveržiantį ryžtą nenusileisti ir tylomis nepriimti jokios neteisybės. Teisiamųjų drąsa teismų akivaizdoje, jų apsigynimo kalbos, bausmės kaip aukos prisiėmimas yra gražiausi mūsų tautos dvasinio gajumo įrodymai. Mes, kurie gyvename laisvėje, jungiamės į šią savos tautos likiminę kovą įvairių įvairiausiais būdais. (Apie tai mes šioje stovykloje taip pat kalbėsime.) Svarbiausia tačiau, kad šią tautos kovą suprastume ir tiesiog pajustume kaip mūsų pačių kovą, kaip mus ligi gelmių paliečiančią ir užangažuojančią. Ateitininkai, kuriems tautiškumas yra vienas iš pagrindinių principų ir viena iš jų egzistencijos dimensijų, privalo savo tautos nelaisvę bei kovą už laisvę laikyti savo pačių širdies kraujuojančia žaizda, skaudančia dieną ir naktį. Jei šis tautos skausmas bus mūsų skausmas, tuomet ir konkretų įnašą į kovą už laisvę teiksime savaime — nuoširdžiai, greitai ir apdairiai. Tuomet ir daugelis ginčų bei abejonių, pvz., dėl santykių su kraštu, bus išsprendžiami lengvai ir be kartėlio.

MŪSŲ KOVA UŽ IDENTITETĄ

Kebliausia tačiau yra mūsų kova už savo pačių identitetą. Kebliausia todėl, kad ji iš viso neturi priešo. Niekas juk į mūsų identitetą nesikėsina, niekas mūsų nespaudžia išsižadėti savo tautybės, kaip tai yra buvę Lietuvoje carų viešpatavimo laikais ir kaip tai mėginama šiandien bolševikų okupacijoje. Tik mes patys keliame klausimą: "kas mes esame?" Keliame todėl, kad gimėme ar augome svetur. Tačiau šis "svetur" mūsų anaiptol neprievartauja, bet jis yra gražus ir turtingas kaip kultūrinė vertybė. Kodėl tad jo neprisiimti, kaip kad prisiimame ne vieną vertybę, mums ateinančią iš tolimųjų amžių ir svetimų kraštų? Kokie skurdžiai būtume be antikinės-graikų ir romėnų-kultūros! Kokie skurdžiai būtume be europinės kultūros, arba nemokėdami nė vienos iš didžiųjų pasaulio kalbų! Bet ar šis kultūrinių vertybių prisiėmimas keičia mūsų tautinę tapatybę? Ar dėl to virstame graikais, romėnais, italais, vokiečiais? Kodėl tad reikia pergyventi aną "svetur" kaip savo tėvynę, o ne kaip kultūrinę vertybę? Kodėl reikia iškeisti save patį už lešienės lėkštę, tegu ši lėkštė ir vadintųsi amerikietiška, kanadiška, australiška ar braziliška? Mes galime ir turime "išvalgyti" jos turinį, nes jis dažnai yra vertingas mūsų dvasiai. Tačiau kodėl mums tvirtinti: lėkštė — tai aš? Mes esame mes patys: tie patys kaip mūsų tėvai, kaip tėvų tauta, kaip tautos istorija. Mes nesame tik biologiniai gimdiniai, atsiradę tą ir tą tų ir tų metų dieną kurioje nors to ar kito krašto vietoje. Tai būtų grynai biologinis žmogaus asmenybės supratimas —ne tik nekrikščioniškas, bet ir nehumaniškas, nes žmogus nėra tik biologija; žmogus yra ir jo tautos istorija, jo tautos būdas, jo tautos tradicija. Kaip tad galėtume išsižadėti viso šio amžių sukurto turinio tik todėl, kad biologiškai gimėme "svetur?" Kova už savo identitetą yra tai kova su mumis pačiais; tai kova už savo sąmoningumą ir už savo nesužalotą asmenybę. Ji yra sunkesnė negu visos minėtos kovos. Užtat jos ir laimėjimas yra pats gražiausias, nes tai laimėjimas anų turtingų šaknų, siekiančių keliolika šimtmečių į mūsų tautos istoriją. Aš tikiu, kad ateitininkija šią kovą laimės visu plotu. Tačiau neslepiu, kad ši kova eina beveik kiekvieno jaunesniojo ateitininko dvasioje. (Šią temą taip pat padiskutuosime visu nuoširdumu stovyklos metu.)

Taigi, brangios sesės ir broliai ateitininkai, mes stovime šiandien trijuose kūrybinės kovos frontuose: religiniame, kad laimėtume pasaulį Kristui, tautiniame, kad laimėtume savo tėvynei laisvę; asmeniniame, kad laimėtume save pačius kaip pilnutinę lietuviškąją asmenybę.

Ko tikiuosi iš Jubiliejinės ateitininkų stovyklos

O kaipgi galiu žinoti ir taip drąsiai sakyti, kad ką nors gausiu per šią savaitę. Kas užtikrina, kad tų vadinamų turtų galėsiu išsivežti? Užtikrinta tik tai, kad nelauksiu, kol kiti man ką nors duos. Aš pats pasiimsiu ir minčių ir įspūdžių ir, gal būt, kai kurių atsakymų. Ar tai gobšumo ženklas? — nežinau. Esu pastebėjęs, kad nelabai kas tokių dalykų savanoriškai kitiems duoda. Reikia pačiam susiieškoti ir pasisavinti. Gal dėl to, kad esu oportunistas ir gyvenimą gyvenu intensyviai, man viskas yra pasidarę svarbu ir reikšminga. Tuo pačiu ši viena savaitė tampa tokia reta ir brangi proga pasidalinti, kitiems duoti ir iš jų gauti, kad negaliu įsivaizduoti, kad iš jos išvažiuočiau nieko negavęs ir savęs nedavęs. Siūlau mintį, kad čia ir glūdi visa stovyklos pasisekimo paslaptis. Asmeniškas pasiryžimas nugali ir negatyvumą, ir prastą orą, ir ilgas eiles prie prausyklų bei valgyklų.

Kęstutis Šeštokas, iš kalbos pradedant stovyklą.

Man yra visiškai aišku, kad šią trilypę kovą laimėsime visų pirma pozityviu veiklumu arba kūryba; pasaulį laimėsime ne nuo jo bėgdami, bet į jį eidami ir Kristaus Gerąją Naujieną nešdami, savajai tautai laisvę laimėsime, ne nuo jos nusigręždami, bet jai padėdami pirma visa tuo, ko ji savame krašte kurti negali; savą identitetą laimėsime, ne save išduodami anam "svetur", bet pasisavindami ir įsisąmonindami visą mūsosios praeities bei kultūros turinį. Jubiliejus, kaip sakyta, yra ne tik džiaugsmas bei šventė, bet ir teisybės atstatymas. Mūsų trilypė kova kaip tik vedama už teisybės atstatymą ir jos įvykdymą. Juk, neteisybė būtų išduoti pasaulį Kristaus priešininkui. Neteisybė būtų palikti savą tautą vergijoje. Neteisybė būtų paneigti istorinį savo identitetą svetimos erdvės bei kultūros dėlei. Štai kodėl pirma, negu po dvejų metų mes švęsime savo sukaktį jubiliejaus kaip džiaugsmo forma, jį šiandien pradedame darbu teisybei atstatyti, jai vykdyti ir gilinti. Šventraščio žodžiai, apibūdinantieji Izraelio jubiliejų "skelbti laisvę visai šaliai", turėtų būti ir mūsų jubiliejaus šūkis, kuriuo pradedame šią stovyklą ir kurį tęsime toliau savo žygiais tiek visuomeninėje, tiek asmeninėje plotmėje.

Kūrybinės kovos eiga minėtuose trijuose frontuose reikalauja, kad sutelktume jėgas. 1932 metais St. Šalkauskis atviru laišku ateitininkijai kvietė ją "susiorganizuoti, susiprasti, kurti ir kovoti", tai buvo programa ateitininkų kongresui 1935 metams. Anasai kongresas, pasak Šalkauskio, turėjo būti "pavyzdingas ateitininkų susipratimo, susiorganizavimo ir kuriamojo nusistatymo liudijimas". (Ateitininkų ideologija, p. 273). Ar ne toks pat liudijimas turėtų būti ir mūsų kongresas, kurį turėsime po 2-jų metų? O ši jubiliejinė stovykla ar neturėtų būti paruoša anam pavyzdingam ir iškilmingam liudijimui? Šalkauskio šūkis "kurti ir kovoti" yra nekintantis, kinta tik sąlygos, kuriose kuriame ir kovojame. Šios sąlygos šiandien reikalauja ateitininkiškųjų jėgų remobilizacijos, reiškia, naujo šių jėgų pažadinimo, naujo jų sutelkimo į vienetus, naujo išrikiavimo. Tai artimiausias Ateitininkų Federacijos ir jos Sąjungų uždavinys, atliktinas ligi būsimojo kongreso 1977-tais metais.

Įspūdžiai:

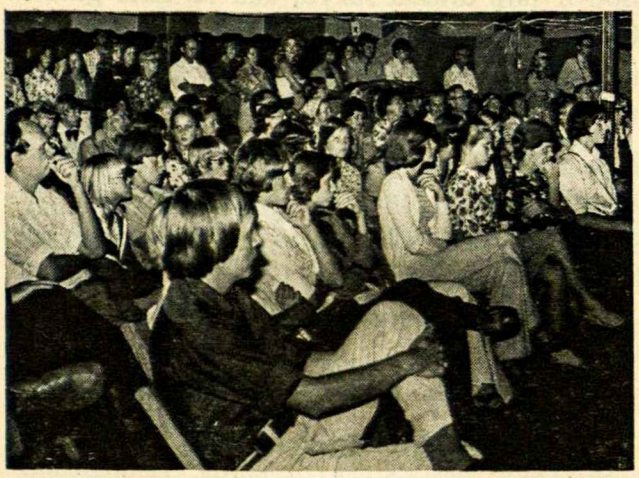

ATEITININKŲ JUBILIEJINĖ STOVYKLA

Paprašėme 30 asmenų — 10 sendraugių, 10 moksleivių ir 10 studentų — pasidalinti su "Ateities" skaitytojais savo įspūdžiais apie Ateitininkų Federacijos jubiliejinę stovyklą. Atsiliepė 4 moksleivės, 8 sendraugiai ir 1 studentė (parašiusi, kad įspūdžių neaprašys, nes tebuvo tik daly stovyklos). Pasisakymai spausdinami gavimo tvarka.

— Red.

"Nemažą įspūdį paliko lietingos dienos, šlapios kojos... Didelį įspūdį paliko programos gilumas... Didžiausią įspūdį man paliko jaunimas."

Nemažą įspūdį paliko lietingos dienos, šlapios kojos, griūvančios palapinės. Didelį įspūdį paliko programos gilumas, techniškas susitvarkymas su tokia mase žmonių, tikrai šeimyniška, jauki nuotaika. Tačiau didžiausią įspūdį paliko jaunimas. Ne todėl, kad mes vyresnieji buvome "užguiti" studentijos jų skaičiumi. Jų entuziazmas, iniciatyva, idealizmas, jaunatviškas lengvumas, o kartu ir gilumas, lietuviškų problemų gvildenimas, įsijautimas į jas, planų kūrimas ateičiai, lietuviška kalba ir galvosena, net jaunatviški pokštai tiesiog graudulingai stebino. Tiesiog pirštu rodė, kad mes dar labai toli nuo nutautėjimo, nuo išvirimo svetimame katile. Stovyklos metu mes matėme tikrai priaugančius vadus. Reikėtų daryti viską, kad kurios nors sąlygos jų neatstumtų, bet skatintų toliau ta linkme dirbti. Ne už marių, kai šie vyrai ir merginos užims vadovaujamas roles ir lietuviškame gyvenime. Tik neįtraukime jų į dabartinių veiksnių "brolių Domeikų" peštynes, tik paruoškime juos būti atspariems kai kuriai neatsakomingai spaudai, kuri stengiasi kiekviena proga tą jaunimą užnuodyti šantažu, melu ir šmeižtais, (nors ir "tiesos žodžio" vardu prisidengę, nors ir "patriotizmu" besireklamuoją, ar "spaudos klubu" besivadiną).

Taigi, didžiausią įspūdį man paliko jaunimas, kuris ruošiasi išeiti į gyvenimą, tęsti tai, kas nebaigta, pradėti tai, ko mūsų karta neįstengė ar nepajėgė pradėti, nauja energija ir pasišventimu.

Dr. K. Pemkus
Sleepy Hollow, Ill.; sendraugis

"... kai kurios paskaitos gana įdomios... Kai kurios atrodė labai nuobodžios..."

Man atrodė, jog kai kurios paskaitos gana įdomios, nors kartais ir buvo sunku klausytis. Kai kurios atrodė labai nuobodžios, nes man buvo perdaug aukšto lygio. Man geriausiai patiko simpoziumai ir moksleivių paskaita, kurią pristatė Onilė Vaitkutė.

Ritonė Ivaškaitė
Monroe, Conn.; moksleivė

"'Ateities' vakaras... Paskaitos, kurios lietė ateitininkų misiją... širdyse tebedeganti idealo meilė... svarbiausia — Kristaus dvasia."

Stovykloje atsiradau tik trečiadienį pietų metu.. Iš išskirtinų dalykų, kurie man paliko įspūdį buvo:

1. "Ateities" vakaras, kuris buvo ypač nuodugniai paruoštas, pateikiant visiems dalyviams ne tik "Ateities" žurnalo, bet ir kone visos ateitininkijos istoriją. Tikrai tai buvo meniškas, skoningas ir išsamus darbas. Būtų gera, kad atsirastų progų visa tai parodyti atskirose draugovėse ir kuopose.

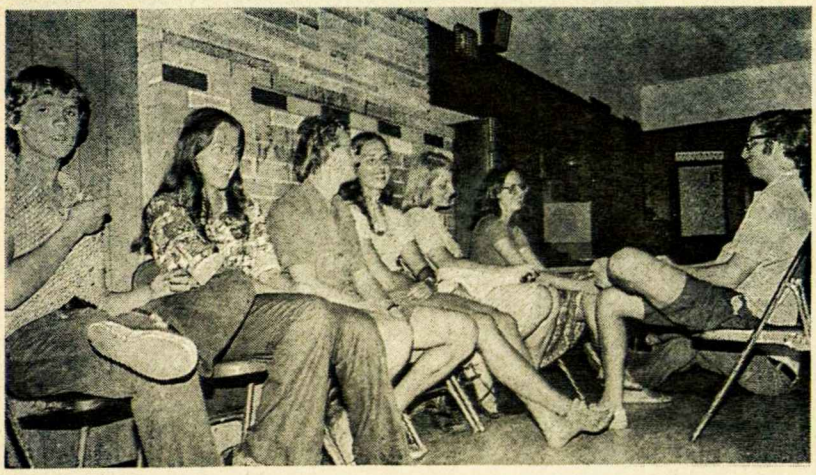

VAIZDAI IŠ JUBILIEJINĖS STOVYKLOS: 268 psl. — Klausytojai didžiojoje palapinėje 269 psl. — Diskusijose: Gytis Andrulis, Dalia Musonytė, Danutė Saliklytė, Loreta Stončiūtė ir Saulius Girnius.

2. Paskaitos, kurios tiesiog lietė ateitininkų misiją. Tai buvo dr. Damušio, kun. Paškaus, kun. Rimšelio, dr. Girniaus. Mano nuomone, iš tų paskaitų minčių turėtų būti sudarytos ateities veiklai gairės. Ypatingą įspūdį man paliko dr. Girniaus paskaita "Ką Dovydaitis pasakytų šiandien?" Gal daug kam iš stovyklautojų būtų buvęs taiklus jo pirmasis klausimas: "Kaip jūs čia atsiradot?"

Paliko man įspūdį minėtų paskaitininkų rūpestis jų iškeltose mintyse, raginant grįžti prie kristocentriškumo ir prie pirmųjų Dovydaičio iškeltų klausimų (ne prie to, ką Platonas sakė).

Taip pat paliko įspūdį daugelio vyresniųjų ir jaunesnių ateitininkų širdyse tebedeganti idealo meilė, ateitininkiški reikalai ir svarbiausia — Kristaus dvasia.

V. Kolyčius
Toronto, Ont., Kanada; sendraugis

"Miela buvo girdėti jaunus žmones, besirūpinančius ateitininkų veikla, besisielojančius Lietuvos vadavimo reikalais..."

Sumaniai buvo suplanuota paskaitinė programa. Buvo leista joje pasireikšti ne tik patyrusiems veteranams, bet ir jaunoms jėgoms. Buvo džiugu klausytis jaunų paskaitininkų, įsirikiavusių į kun. Ylos generacijomis paskirstytas eiles. Malonu buvo matyti jaunus intelektualus koreferentus, simpoziumų dalyvius. Miela buvo girdėti jaunus žmones, besirūpinančius ateitininkų veikla, besisielojančius Lietuvos vadovavimo reikalais, besvarstančius pagalbą persekiojamiems broliams Lietuvoje. Kai savo mintyse susumuoju stovyklos programos turinį, gaunu didelį bagažą žinių, kurių neįmanoma trumpai sutraukti. Būtų gera, kad paskaitos būtų ištisai atspausdintos ir būtų prieinamos tiems, kurie neturėjo progos stovykloje dalyvauti.

Kai savo mintyse išrikiuoju visą jauną intelektualų būrį, kuris vienu ar kitu būdu dalyvavo programoje, nematau nieko naujo — matau tai, ką visada žinojau: Ateitininkų organizacija tebėra tokia pat judri ir jauna, kokią jūs parodėte įspūdingame savo skaidrių montaže, pavaizduojančiame "Ateities" žurnalo nueitą kelią.

Pranas A. Grušas
Aloura, Calif.; sendraugis

"... tai turėjo būti bendradarbiavimo stovykla tarp trijų ateitininkų kartų. Tačiau kiekviena kažkaip savo uždaruose rateliuose veikė..."

Mano supratimu, tai turėjo būti bendradarbiavimo stovykla tarp trijų ateitininkų kartų. Tačiau, atrodė, kiekviena kažkaip savo uždaruose rateliuose veikė. O vargšai moksleiviai(!) — tokių irgi buvo, tur būt, jautėsi labiausiai apleisti... Beveik visos paskaitos buvo žymiai per sunkios moksleiviam. Turėjo būti jiems kur kas daugiau atskirų pokalbių, pritaikytų jų išsilavinimo lygiui. Gaila, kad vakarinėse programose moksleiviai tedalyvavo pavieniui, ne kaip grupė. Grįžus namo, galvoju, kad vis dėlto kaip nepažinojau dabartinių moksleivių prieš stovyklą, taip pat jų nepažįstu ir po stovyklos.

Panašiai su studentais. Nors jie ir aktyviai reiškėsi stovyklos programose, tačiau asmeniškai nelabai buvo progų juos pažinti. Gal, jeigu būtų buvę suplanuota pora, trejeta maišytų mažesnių diskusijų būrelių stovyklos pradžioje, būtų buvę tampriai susigyventa. Nors studentams smarkiai plojom ir džiaugėmės jų pasiekimais, nelabai dažnai matėme sendraugį su studentu rimčiau pasikalbant. Žinoma, kaltė glūdi ir sendraugiuose ir studentuose, lyg bijant vieniems kitų. Labai gaila.

Ne visi įspūdžiai neigiami. Tur būt, man labiausiai malonu buvo pastebėti studentų lietuviškumas ir jų kūrybingumas. Tikrai buvo smagu klausytis, kaip jie dar gerai ir tiksliai kalba lietuviškai. Jie pasirodė tikrai pažangūs menų srityje — muzikoje, dailėje, rašyme. O iš jų mokėjimo susiorganizuoti galėtų ir sendraugiai pasimokyti. Studentai taip sklandžiai pravedė savuosius pasirodymus, kad buvo vienas malonumas stebėti. Nors asmeniškai su jais neįsikalbėjau, bet kaip vienetas jie reiškėsi puikiai.

Paskaitos irgi gana patiko — įdomios temos, gerai perteiktos. Tik gaila, kad koreferentams buvo permažai progų pasireikšti. Ir, žinoma, dažniausiai per maža laiko diskusijom.

Baigiant, dar vienas pasiūlymas sekančiom stovyklom. Stovyklos yra "nemigo" laikas. Žmonės, ilgai nesimatę, per vieną savaitę turi išsikalbėti. Tačiau reikia atsižvelgti ir į tuos, kurie nemėgsta naktinių pasikalbėjimų. Argi nebūtų įmanoma paskirti vieną bendrabutį "naktibaldom", o kitą norintiems miegoti.

Tai va — nežiūrint kai kurių nesklandumų, stovykla buvo puiki — juk visuomet yra labai malonu praleisti laiką Dainavoje su ne dažnai matomais draugais.

Audronė Skrupskelienė
Columbia, S.C.; sendraugė

P. S. Prieš savo įspūdžius užbaigdama, paklausiau savo vaikų, kas jiems geriausiai patiko stovykloje. Štai jų atsakymai:

Spyglio ežeras, akmenys prie valgyklos, medis prie Baltųjų rūmų ir Gudinsko skulptūros!

Tomas

Vida (Gaižutytė), maudymasis, mano paties nardymas, tiltelis į ežerą ir vėžlys, kurį ten matėm, kambarys kur miegojau ir darželis.

Daina

"... stovykla pasižymėjo intelektualine programa... brandžiai pasirodė studentiškas jaunimas... puikiausią įspūdį paliko skaidrėmis iliustruota "Ateities" žurnalo apžvalga."

Keli mano įspūdžiai iš Ateitininkų jubiliejinės stovyklos susidarė, dalyvaujant pirmomis šešiomis dienomis; paskutinėse dviejose stovykloje neteko būti.

Jei ši gausi stovykla nepasižymėjo išraiškesne, gyvesne religine dvasia ir programa, ar šviežia ir ypatingo lygio ir jubiliejų labiau pabrėžiančia menine programa, tai pasižymėjo gera studijine - intelektualine programa. Paskaitų temų parinkimas, jų apimtis ir jų gvildenimas pasižymėjo tuo, kad dalykai buvo imami plačiai, iš esmės, nepasiliekant tik lietuviško ar ateitininkiško gyvenimo ribose, bet viską integruojant pasaulio apraiškų visumon. Žodžiu — buvo parodyta, kad esame pil-

Rimas Kasputis su akordeonu.

ni 20-to šimtmečio piliečiai, trokštą visa atnaujinti Kristuje. Kalbėtojai be išimties buvo pasiruošę puikiai, temas gvildeno aukštame intelektualiniame lygyje. Tai rodė, kad jie nesigaili tam laiko, kad jiems verta ir prasminga visu rimtumu dalyvauti ateitininkiškų idėjų vystyme. Manau tai turėjo imponuoti ir mūsų jaunimui.

Labai gražiai, gabiai ir brandžiai pasirodė ir studentiškas jaunimas dviejų simpoziumų rėmuose ir koreferentų rolėse. Įdomu buvo pastebėti, nors ir lauktai, jog daugiau užsiangažavimo rodė vyresnieji kalbėtojai, tuo tarpu jaunesnieji rodė daugiau atvirumo laiko dvasiai ir netikrumo išvadose arba jomis besiskiria nuo vyresniųjų. Manau, kad tai atitinka jauno žmogaus prigimtį. Labai ryškus buvo jaunimo susipažinimas su Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika ir jų gyvas reagavimas į jos šauksmą.

Džiugino palyginanti gausus jaunimo dalyvavimas paskaitose. Jie reiškėsi ir diskusijose. Nemažiau vertintina ir tų tyliųjų klausytojų išsėdėjimas, rodęs jų norą, rimtą domėjimąsi, sakytume, mokymąsi ateitininkiškame universitete. Jaudinantis buvo jų pareikštas susirūpinimas — padaryti studentų ateitininkų "sąžinės sąskaitą". Įdomu ir prasminga buvo justi daugelio jaunuolių dvasią, išreikštą MAS pirm. studento Šeštoko atidaromajame žodyje. Jis parodė, kaip giliai žvelgiama į ateitininkišką veikimą, į gyvenimo prasmę ir kaip jaunimas, gyviau besireiškiąs mūsų veikloje, yra asmeniškai įsitikinęs ir užsiangažavęs idealams.

Tur būt, puikiausią įspūdį paliko "Ateities" redakcijos kolektyvo paruošta ir pristatyta kalbinė, skaidrėmis iliustruota istorinė "Ateities" žurnalo ir tuo pačiu ateitininkų gyvenimo apžvalga

Stovyklautojai dainuoja

(pirma dalis — iki 1934 m.). Tai labai prasmingas dokumentas ir kūrybingas darbas. Tai buvo pirmų šešių dienų aukščiausias kūrybinės kultūros momentas, pilniausiai atitikęs Jubiliejinės stovyklos minčiai ir dvasiai.

Birutė Miniataitė
Chicago, Ill.; sendraugė

"... neužmerkim akių, jog atėjo laikas, kada reikia kalbėti ateitininkams, kas yra Kristus."

Dėl paskaitų temų parinkimo: gal mažai buvo kaip ateitininkams —krikščioniškiems katalikams. Mūsų šūkis "Viską atnaujinti Kristuje". Deja, neužmerkim akių, nes atėjo laikas kada reikia kalbėti ateitininkams, kas yra Kristus. Ir mums vyresniesiems Jis yra šaltas, dogmomis paremtas, labai seniai ant Kalvarijos kalno miręs už mus atpirkėjas. Ir jeigu kas iš jaunųjų netikėtų, kad Jėzus Kristus yra Dievas, o At-kų vadovybė nedaug dėl to sielotųsi, tai iš naujo pradėkime laukti naujo Mesijo atėjimo.

Labai dažnai ateina liūdnas klausimas: ar mes žinom į ką ir kuo mes tikim, kuo yra pagrįstas tikėjimas? Juk kuo tikim, tą ir pažinti daugiau stengiamės, dažniau minim. Deja, mes girdėjom tik vieno kito paskaitininko iškeltą rūpestį dėl pašaukimų, konstatavimą pavojaus krikščionybei. Mažiausio entuziazmo nebuvo už religiją, už pašaukimus.

Pereitais metais ateitininkų sendraugių stovykloj girdėjom simpatingai pristatytą Markso filosofiją. Šįmet, manau, beveik tų pačių žmonių išklausyta Kennebunkporte, at-kų Jubiliejinėj stovykloj vėl labai išsamiai pristatoma ta pati tema. Būtų buvę gera išgirsti iš prelegento analizę tos filosofijos praktikoje.

Šv. Mišioms galėjo būti skirta daugiau dėmesio, jų pasiruošimui iš anksto. Didelis buvo nusivylimas, kada pasigedom gražaus giedojimo stovykloj.

Stasė Tumosienė
Evergreen Park, Ill.; sendraugė

"Didžiausią įspūdį padarė masė... Turinio atžvilgiu labiausiai patiko dr. J. Girniaus paskaita... 'Ateities' istorija skaidrėse..."

Didžiausią įspūdį ateitininkų jubiliejinėje stovykloje padarė masė. Juk dalyvių buvo daugiau kaip 400. O vis dėlto ta masė buvo ir apnakvydinta, ir pamaitinta, ir, net visą savaitę, blogam orui esant, užimta.

Iš paskaitininkų patiko Saulius Girnius ir kun. K. Pugevičius. Ne tiek jų paskaitų turinys, kiek laikysena, nepasimetimas, šypsena, kai daug kartų balsą nustelbė lietus. Turinio atžvilgiu labiausiai patiko dr. J. Girniaus paskaita "Ką šiandien pasakytų Pr. Dovydaitis": aktuali, aiškiai išdėstyta.

Iš vaizdinių priemonių labiausiai patiko Jūsų iniciatyva ir rūpesčiu paruošta "Ateities" istorija skaidrėse. Tai milžiniškos vertės dokumentas. Gal ne vienas patingėtų, kad ir kur gavęs, vartyti visus "Ateities" komplektus, bet daugelis netingės jo pasižiūrėti. Priveskite šią istoriją ligi galo.

Buvo ir nepatinkamų dalykų. Svarbiausia — per daug "moksliški" ir gremėzdiški paskaitų pavadinimai. Antra, jei skiriamas paskaitai koreferentas, jis turi su paskaita bent prieš gerą pusmėnesį susipažinti ir tinkamai pasiruošti koreferuo-

"Plaučių" operos choras repetuoja: D. Norvilaitė, Ant. Razgaitis, R. Kuliavas, E. Pakšaitė, R. Juzaitis, (?), L. Rimkus, K. Šeštokas ir R. Razgaitienė.

ti. Nepatiko paskaita, kuri užsibaigė ten, kur turėjo prasidėti.

Juozas Masilionis
Chicago, Ill.; sendraugis

"... laimingos, kad važiavom į šią jubiliejinę stovyklą, nes čia suartėjome su ateitininkija."

Atvykusios į Jubiliejinę stovyklą, buvom nustebintos, kad buvo susirinkę gana daug ateitininkų, senų ir jaunų. Susiradusios kambarius, ėjom apžiūrėti Dainavos gražios stovyklavietės ir susitikti su senais ir naujais draugais. Buvome tokios linksmos, kad net lietus mūsų ūpo nesugadino.

Paskaitų buvo daug, bet geriausiai patiko supažindinimas su moksleivių, studentų ir sendraugių sąjungomis. Dabar, būdamos moksleivės, žinome kas toliau vyks, kai įstosime į studentus. Kaip visada, kunigo Ylos paskaita apie ateitininkų misiją penkių dimensijų perspektyvoje, buvo įdomi ir kultūringa. Didelį įspūdį padarė visiems, ypač moksleiviams, paskaita apie Lietuvos Kroniką. Mes esame labai susirūpinę komunistų politika Lietuvoje ir tikrai norime padėti mūsų broliams tėvynėje. Iškilo daug klausimų į kuriuos mes, būdami Amerikos piliečiai, bandome atsakyti: Kaip mes galime padėti, kai yra neįmanoma prisiartinti prie reikalingų žmonių? Ar laiškai yra vienintelis mūsų atsakymas? Gal laikas duos mums atsakymą.

Ne vien tik paskaitos paliko mums įspūdį. Supažindinimas su "Ateities" žurnalo istorija buvo puikus ir moksliškas, o skaidrės buvo įspūdingai sudėtos. Susikaupimo vakaras davė visiems laiko pagalvoti apie brolius Lietuvoje ir už juos pasimelsti. Buvo ir linksmų vakarų — talentų vakaras, operetės ir linksmi šokiai.

Mes tikrai esame laimingos, kad važiavom į šią jubiliejinę stovyklą, nes čia suartėjome su ateitininkija ir išmokome geriau suprasti savo misiją. Laukiame ateinančios jubiliejinės stovyklos ir sprendžiame, kad ji bus dar įdomesnė!

Birutė Nekrošiūtė ir Nemira Balsytė
Toronto, Ont., Kanada; moksleivės

"... iš šios jubiliejinės stovyklos patirties šaukiasi išvada: ateitininkams reikia radikalaus posūkio dvasinio atsinaujinimo, pilnesnio krikščioniško subrendimo kryptimi."

Bendras įspūdis — jubiliejinė stovykla rūpestingai suplanuota ir, palyginti, sėkmingai pravesta, nežiūrint kad labai trukdė blogas oras, sunkino dalyvių įvairumas (jautėsi stoka specialios programos jauniausiems) ir gerokas jų nedrausmingumas. Paskaitos gerai paruoštos, turiningos; bene viena iš labiausiai paveikių — kun. Paškaus. Simpoziumai — viltį teikiąs jaunimo jėgų pasirodymas. Naudingi, nors ne vienodai įdomūs, vakariniai pranešimai. Iš jų išsiskiria "Ateities" vakaras. Tai labai išradingas ir įspūdingas supažindinimas su praeities ateitininkija (iki 1934) iš "Ateities" žurnalo skaidrėmis ir kartu įkalbėtu filmu (tikimės, bus paruoštas ir iš likusio laikotarpio iki mūsų dienų). Aukšto lygio supažindinimas su Čiurlioniu dailininku ant trigubo ekrano, palydint atitinkamai, nors ne paties Čiurlionio, muzikai. Gaivus, nuotaikingas, šiltas literatūros va-

Pertraukos metu: V Nakaitė, D. Bilaišytė, R. Pikūnai tė, D. Kolyčiūtė, (?), V. Kuraitė, V. Kasputis ir R. Garūnaitė.

karas. O baigiamasis posėdis — visais atžvilgiais didelio organizacinio sugebėjimo pademonstravimas.

Deja, visus šiuo gerus įspūdžius, lyg koks tamsus šešėlis, gerokai nustelbia kiek kitos plotmės tiesiog buitinė patirtis, savaimingai kilusi iš viso šios savaitės vyksmo. Ji stipri, aiški, nors nelengva ją keliais žodžiais išreikšti.

Ateitininkiją iššaukė į gyvenimą religinis motyvas. Pagrindinis jos tikslas religinis. Tuo ji skiriasi nuo daugelio kitų lietuviškų sambūrių, kurie religinio momento savo siekimuose nepabrėžia. Tad tuo požiūriu jai statomi žymiai aukštesni reikalavimai. Savotiškas paradoksas: "Visa atnaujinti Kristuje" šūkiu pasirinkusios organizacijos jubiliejinėje stovykloje pasigedau Kristaus. Pasigedau viską įtakojančio, per visus besireiškiančio Kristaus, visų mintis, norus ir jausmus labiau apvaldančio Kristaus. Pasigedau didesnės Kristaus įtakos visuose savaitės darbuose, studijiniuose bei atvangos renginiuose, paskaitose, diskusijose, įvairių klausimų nagrinėjime ir sprendime bei vienų su kitais bendravime. Tiesa, puikių pavienių švystelėjimų iš jaunosios, vidurinės ir vyriausiųjų kartos nestokojo. Jų buvo žavių, įkvepiančių ir buvo apsčiai. Jau vien dėl to buvojimas stovykloje buvo prasmingas. Bet tai nepajėgė nuslopinti blankaus visumos įspūdžio. Gal tas įspūdis būtų buvęs šviesesnis, jeigu, pramačius tai, būtų buvusi skirta bent viena diena (geriausia pradžioje) grynai dvasiniam susitelkimui — susitikimui su gyvu Kristumi, ir taip pat jeigu visa stovyklos religinė programa būtų buvusi iš anksto kiek stipriau suorganizuota ir paruošta. Buvo tikrai liūdna, kad, pvz., dėl įvairių aplinkybių motyvų toks reikšmingas, ne tik religiniu, bet ir tautiniu atžvilgiu istorinio svorio turįs įvykis — ant kalno iškilusio kryžiaus šventinimas nepajėgė sutraukti net nė pusės stovyklautojų. Buvo mažame centrinio stovyklos namelio kambarėlyje ir Eucharistinis Kristus, bet niekas jo ten nelankė, ne vienas gal visai net nežinojo, kad jis ten yra. Jis buvo ten kaip Nesantysis. Gal tai simboliška. Panašiai tikrai buvo Kristus ir gyvose stovyklautojų širdžių šventovėse, bet taip nedrąsiai, taip neaiškiai, kad neretai buvo taip, lyg nesąs. Gi ne vienu atveju, kur to kaip tik labai reikėjo, jo šviesa ir jėga visai pro jas neprasiskverbė, jo vadovavimas jose nepasireiškė ir dėl to kai kur buvo nusileista iki visai nederamo ateitininkams lygio.

Tai apraiškos, kurios parodo tik pamažu tegalimą pakeisti būseną. Ta būsena — tai stoka Gyvosios Dvasios. Aiškiai tai buvo pajutę ateitininkijos vadai jau tėvynėje ir laisvės netekimo išvakarėse jau buvo ėmę kviesti visus į Gyvosios Dvasios sąjūdį. Ne vienas, ypač iš atsakingųjų, tai mato ir tuo sielojasi ir dabar (žr. St. Ylos str., "Ateitininkų misija", "Ateitis", 1975, Nr. 5). Ir iš šios jubiliejinės stovyklos patirties šaukiasi išvada: ateitininkams — turiu minty visus, ne tik jaunuosius — reikia radikalaus posūkio dvasinio atsinaujinimo, pilnesnio krikščioniško subrendimo kryptimi. Atsinaujinimo, apimančio protą, valią ir jausmus bei visą gyvenimą. Atsinaujinimo, kur krikščionybė iš sauso Kristaus skelbtųjų dorovės nuostatų rinkinio ir dažnai nesėkmingų pastangų pavirstų į gyvenimą pačiu Kristumi. Ateitininkui religija turėtų būti ne viena iš kitų jo gyvenimo bei veiklos sričių, bet nuo visų jų neatsiejama, visas jas persunkianti tikrovė. Jis turėtų būti "tokio nusistatymo, kaip Jėzus Kristus" (Fil. 2, 51). Jis turėtų jaustis galįs vis didesniu vidiniu tikrumu sakyti su šv. Paulium: "Aš gyvenu, tačiau ne-

(Nukelta į 287 psl.)

atžalos

Ar mums rūpi?

ANGELĖ MIČIULYTĖ

KAS VYKSTA OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Lietuvos Katalikų Bažnyčia kovojo ir dar dabar kovoja už savo laisvę. Dėl tikėjimo laisvės ji yra persekiojama. Prieš ką Lietuvos Katalikų Bažnyčia kovoja? Kaip ta puolančioji ateistinė pusė veikia? Kaip Lietuvos Katalikų Bažnyčia besigina?

Komunistai vis jaučia reikalą sustiprinti kovą prieš religiją. Yra senas ateistų principas reikalauti bekompromisinės kovos su religija. Neramumai tarp katalikų ypatingai kelia rūpesčio komunistų valdžiai ne tik dėl to, kad katalikai yra svetimos jėgos —Vatikano — įrankiai, bet ir dėl to, kad katalikybė yra tvirta tokiuose patriotizmo centruose kaip Lietuvoje ir Ukrainoje.

Puolančioji ateistinė pusė turi galingą aparatą. Jos dispozicijoje yra partija, vyriausybės institucijos, saugumas, teismai, mokyklos ir propagandos leidykla. Ji yra prieš religinio gyvenimo ženklus: bažnyčias, parapijos pastatus, kryžius, ant kaklo nešiojamus kryželius; prieš religinius, bažnytinius veiksmus: laidotuvių apeigas, bažnytines procesijas, Šiluvos ar kitų atlaidų lankymą, Sutvirtinimo sakramento teikimą, ligonių lankymą, o labiausiai prieš vaikų katekizavimą; prieš dvasininkus: vyskupus, ku-

nigus, klierikus; prieš visus tikinčiuosius.

Tarybinė valdžia vis labiau stengiasi Lietuvos Katalikų Bažnyčią smaugti pačių dvasiškių ir tikinčiųjų rankomis. Sovietinė propaganda rašo apie tikinčiųjų lygias teises, o darbais vykdo diskriminaciją tikėjimui sunaikinti, prievartauja vyskupus ir jų vardu kalba, kunigus verbuoja, o nepasiduodančius persekioja, Vatikaną klaidina, tikinčiuosius terorizuoja.

Pagrindinis taikinys puolančiosios ateistinės pusės yra jaunimas, kuris atribojamas ne tik nuo kunigų, nuo bažnyčios, bet ir nuo tėvų. Kova dėl tikėjimo Lietuvoje yra iš tikrųjų kova dėl vaikų, dėl vaikų sielų.

Lietuvos Katalikų Bažnyčia dabar yra tarp dviejų įstatymų: "Teisė gyventi, kai draudžiama gimti" (taip pavadintas Juozo Zdebskio kalbos skyrius LKB Kronikoj). Nuo 1965 m. rusų kova prieš tautinę ir religinę sąmonę buvo suaktyvinta. Suaktyvinta kova atnaujino ir pasipriešinimą iki desperacijos, iš kurios kilo ryžtas pabėgti iš sovietinio režimo (Brazinskai, Simas Kudirka, Simokaičiai ir kiti). Kilo desperacinis ryžtas aukoti savo gyvybę protestui prieš tautinį ir religinį persekiojimą (Romo Kalantos ir kitų susideginimas).

Lietuvos Katalikų Bažnyčia negali nė lygintis su ateistine ofenzyva materialiniais ištekliais arba fizinės jėgos priemonėm. Bažnyčia yra tvirta savo moraline jėga: kunigais, parapijų komitetais ir tikinčiomis šeimomis. Populiariausias tikinčiųjų ginklas yra peticijos. Jos rašomos vietos valdžiai, Religinių reikalų tarybos įgaliotiniui, prokurorui ir Brežnevui.

Lietuvoje yra jaučiamas valdžios organų kišimasis į Bažnyčios vidaus gyvenimą. Skaudžioje būklėje yra mūsų vyskupai, valdytojai, kunigai ir visi tikintieji. Lietuvoje niekas netiki, kad su tarybine valdžia įmanomas dialogas. Jis ateistinei valdžiai reikalingas tik tam, kad, gerai prisitaikius, sėkmingiau būtų galima griauti Bažnyčią iš vidaus. Lietuvoj visiems aišku, kad Bažnyčia nebus sugriauta, jei kunigai sėdės kalėjimuose, jei mokiniai bus verčiami kalbėti ir elgtis prieš savo įsitikinimus, jei nebus oficialiai leidžiamų maldaknygių ir katekizmų, bet Lietuvos Katalikų Bažnyčia praras žmones, jei neteks pasitikėjimo už padlaižiavimą tarybinei valdžiai.

Dabartinė "ramybė" Lietuvos Katalikų Bažnyčioje yra laikina ir apgaulinga. Jos tikslai yra: nuraminti augantį tautoje nepasitenkinimą dėl religinių ir tautinių skriaudų, sukompromituoti išeivijos pastangas ir darbus, gyvybiškai reikalingus Bažnyčiai ir tėvynei, pataisyti pašlijusį dėl Bažnyčios persekiojimo Tarybų Sąjungos prestižą plačiajame pasaulyje. "Ramybei" atsirasti turėjo įtakos ir pašliję Tarybų Sąjungos ekonominiai reikalai —būtinumas pirkti užsienyje milžiniškus kviečių kiekius.

Sušvelninę administracinius išpuolius, ateistai tikisi, kad Lietuvos katalikai užmirš ir nereikalaus teisių ir priemonių savo religiniam gyvenimui. Bet Lietuvos katalikai nepasiduos!

Lietuvos Katalikų Bažnyčia kovojo, dabar kovoja ir tol kovos, kol atgaus laisvę tikėjimui.

UŽRAŠAI

Iš Dainavos jaunučių stovyklos laikraštėlio "Žalia žolelė".

KAS YRA DRAUGAS?

Draugas yra žmogus, kuris su tavim pasišneka, kai nori pasikalbėti. Draugas išklauso tavo nelaimes, džiaugsmus ir ilgesius. Draugas su tavim būna, kai tu daugiausia nori, kad jis būtų kartu. Draugas kartu juokiasi ir kartu verkia.

Draugo reikšmę yra sunku aptarti. Daug kas mano, kad draugas yra tas, kuris turi gerus santykius su tavimi. Bet mano nuomonė yra, kad draugas: 1) su tavimi bendrauja, 2) tave pažįsta ir tave supranta ar bent bando suprasti, 3) tavimi tiki ir 4) tau bando padėti, kai tau yra sunkumų.

Vida Kuprytė

KODĖL GĖLĖS ŽYDI VASARĄ, O NE ŽIEMĄ?

Gyveno du karaliai. Vienam patiko gėlės, kitam nepatiko gėlės. Jie susipyko. Kai žiema atėjo, karalius, kuriam nepatiko gėlės, apipurškė jas visas, kad jos neaugtų. Tačiau kai vasara ateina, jis duoda kitam karaliui galimybės atsigauti. Tai todėl gėlės auga vasarą, o ne žiemą.

Alma Ostrauskaitė

KAS GYVENA PO MANO LOVA?

Po mano lova, savo urve, gyvena du tarakonai. Jų vardai yra Bė ir Vu. Bė labai patinka sportuoti, o Vu tik skaito ir skaito.

Vieną dieną Bė išbėgo pasportuoti berniukų barako šeštam kambaryje. Tuojau buvo pastebėtas. Vienas berniukas paėmė batą ir ruošėsi užmesti jį ant Bė. Tuo metu iš urvo išlindo Vu ir pamatė, ką berniukas daro. Jis sušuko, ir Bė, išgirdęs perspėjimą, pabėgo. Abu tarakonai gyveno laimingai.

Darius Polikaitis

MANO MĖGIAMIAUSIA SPALVA

Mano mėgiamiausia spalva yra mėlyna, nes visi mano drabužiai mėlyni. Mėlyna yra spalva, kuri daugiausia naudojama, nes negali plaukti raudonam vandenyje. Kai žiūri į debesis, matai mėlyną dangų, ne geltoną. Man patinka mėlyna spalva, nes mano akys mėlynos, o be akių, aš nieko nematyčiau.

Giedrius Sodonis

KAS ATSITIKO PO ĄŽUOLU?

Vieną kartą po ąžuolu gulėjo ir galvojo graži mergaitė Lora. Ji norėjo ką nors įdomaus daryti. Ji taip pat galvojo apie tą pasaką, kurioje mergaitė pabučiavo varlę ir varlė pavirto gražiu karalaičiu. Tuo metu atšoko varlė, ir Lora tą varlę pabučiavo. Staiga ji pavirto varle, ir jiedu nušoko į ežerą, kuriame jie laimingai gyveno.

Erikas Vasiliauskas

KĄ MANO BATAI DARO PO TYLOS

Mano batai dirba visą dieną. Jie vaikšto ir vaikšto. Kai aš einu miegoti, jie vaidina, kad užmigę. Tačiau kai visi kiti miega, jie pradeda juoktis ir kvatoti. Jie visą naktį juokus krečia, o tada, kai reikia atsikelti, jie dar miega ir sunku paeiti.

Juozas Kižys

Arūnas Keblys iš Detroito, vienintelis iš 28 Neringos vasaros stovykloj anketą užpildžiusių vyresnių moksleivių, skaito kiekvieną "Ateities" numerį visą ar beveik visą.

Lidija Dudėnaitė iš Chicagos Lipniūno kuopos taip pat perskaito "Ateities" kiekvieną numerį. Ji buvo viena iš dviejų moksleivių, užpildžiusių anketą jubiliejinėj stovykloj (daugelis moksleivių anketą buvo užpildę ankstyvesnėse stovyklose).

Moksleiviai fotografai vis labiau reiškiasi "Ateityje". Spalio numerio viršelyje matėme **Algio Astasaičio** našlaitės nuotrauką, kurią jis buvo išstatęs jubiliejinės stovyklos parodoj. To paties numerio "Atžalų" skyriaus pasisakymus iliustravo **Danutės Norvilaitės** nuotrauka (taip pat iš anos parodos). Šio nr. viršelio ir 274 psl. iliustracija yra **Rimo Kamanto.**

Pirmininko išpažintis:

KĄ MES DARĖME, SVARSTĖME, IŠMOKOME

KĘSTUTIS ŠEŠTOKAS

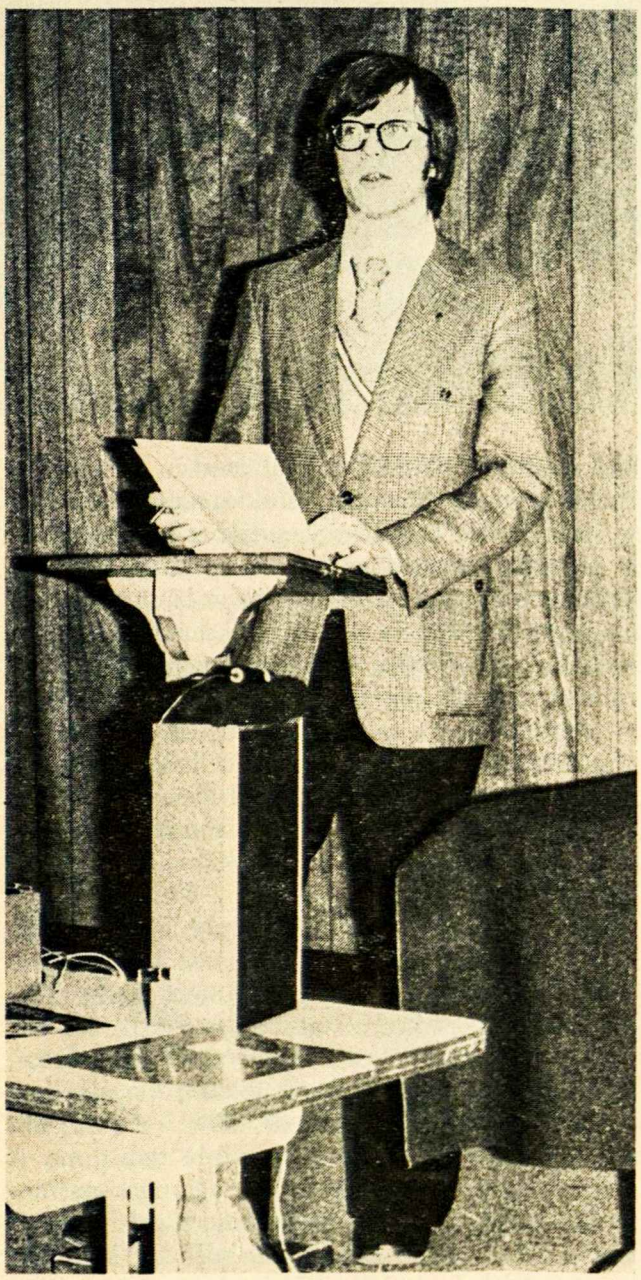

Kęstutis Šeštokas, Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdybos pirmininkas 1973-1975 m., globojęs jaunuosius ateitininkus ir 3 metus mokytojavęs Hamiltono lituanistinėje mokykloje, šį rudenį atsideda psichologijos studijoms Western Ontario universitete, Kanados Londone, įgyti magistro laipsnį.

LIETUVOS NACIONALINĖ MARIJOS YDO BIBLIOTEKA

Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdybos dviejų metų kadencijos laikotarpis slenka prie pabaigos. Atėjo laikas pažvelgti truputį praeitin į tą, kas per du metus įvyko. Bandysiu įvertinti ir organizuotai pristatyti veiklos filosofiją, kuri tuo laikotarpiu vystėsi ir kuri tebesivysto, o ne kokį nors planą kuris prieš du metus buvo užvestas ir pagal kalendorių buvo vykdomas. Pagal kalendorių vykdėm paviršutinišką veiklą — stovyklas, kursus ir panašiai. Ta gilioji veikla, kuri nuo mūsų pačių galvosenos priklausė, kuri mus traukė ir motyvavo, augo kartu su mumis. Aišku, galiu tiktai už save kalbėti, ir pastabos, kurios mini Centro valdybą, atspindi mano rolę tame vienete, o ne būtinai visų narių.

PAMOKOS

Taigi, kas per tuos dvejus metus įvyko? Visų pirma, teko nemažai pažinti save, savo gabumus ir silpnybes. Teko praverti akis, kartais ne be skausmo, ir stebėti-svarstyti ne tik ką kiti ateitininkai galvojo, bet taip pat ką "neateitininkai", "nekatalikai" ir "nelietuviai" galvojo, rašė ir kalbėjo. Mokslas, veikla, knygos, diskusijos ir ilgi pasikalbėjimai su pavieniais asmenimis prisidėjo prie to bendro išsilavinimo.

Kokios tos buvo pamokos? Pirma, pamačiau kiek mažai iš tikrųjų žinau. Gal keistai skamba, bet ši pamoka privertė mane sustot ir pagalvoti, kad gal kiti irgi turi vertingų nuomonių ir net geresnių idėjų, negu aš pats, nežiūrint, kad jos skirtingos būtų. Pamoka davė patirti, kad aš pats dar turiu daug ko pasimokyti iš kitų, ir nedavė galvai pasidaryti per didelei.

Antra, supratau, kaip svarbu yra būti atviram ir sąžiningam sau, kad galėtum save geriau pažinti ir kad tuo pačiu galėtum būti sąžiningam kitiems. Save apgauti labai lengva. Reikia tiktai užsidaryti nuo kai kurių dalykų ir įsivaizduoti, kad jų nėra. Tuo atveju pusė gyvenimo prabėga pro akis ir nepastebi, kad patį kur nors nuošaliai jis yra seniai palikęs.

Trečia, svarbu būti atviram ir sąžiningam su kitais. Tačiau reikia saugotis, kad tos savybės nepasidarytų ginklais kitus įžeisti.

Ketvirta, nebijok klausti kodėl. Atsakymų reikia ieškoti, nes jie patys neatsiranda. Tas ieškoji-

Moksleivių ateitininkų vasaros stovyklos dalyviai Neringos stovyklavietėj Vermonte. Vidury — Vida Budrytė ir nežinomoji Lino Mikulionio prieglobsty. Klūpo iš kairės: Danutė Norvilaitė, Danutė Sušinskaitė, Marytė Adamonytė, Rima Budrytė, Rasa Krokytė, Lolita Kudirkaitė, Antanina Žmuidzinaitė, Eglė Zikaraitė, Ramunė Kemėžaitė. Stovi iš kairės: Snaigė Valiūnaitė (apkabinusi abi Danutes), Janytė Adamonytė, Aušra Gečytė, Danutė Keturakytė, Irena Adamonytė, Dana Balčiūnaitė, Vilija Dėdinaitė, virš visų — Danielius Mališka, Ramūnas Underys, Vida Morkūnaitė, Vidmantas Rukšys, Ritonė Ivaškaitė, Arūnas Lapinas, Rūta Stankutė, Simas Žmuidzinas, Gintarė Gečytė, Tomas Pierce, Julytė Adamonytė, Andrius Keturakis, Tomas Vainius, Darius Budrys, Paulius Mališka, Paulius Vainius (šios nuotraukos autorius) ir Audrius Budrys.

mas reikalauja drąsos ir kartais rizikos, bet be jų nesurasi, ko nori.

Tai tik kelios mintys - pamokos, kurios įstrigo į galvą. Be abejo, yra ir kitų. Tačiau norėčiau dabar parodyti, kaip šitos kelios paveikė vadovavimą ir centro valdybos veiklos eigą.

Grįžkime vėl prie tų dienų, kai svarsčiau tą šuolį — ar noriu pirmininkauti? Atsakymas nesunkus buvo. Norėjau. Tačiau kitų klausimų atsakymai suko galvą ilgiau. Klausiau, kodėl norėjau tapti vadu ir ką tikėjausi atlikti? Į pirmą klausimą galiu dabar maždaug šitaip atsakyti. Mačiau reikalą ir pasitikėjau savimi pakankamai, kad išdrįsčiau tokias pareigas apsiimti. Pramačiau, nors ir paviršutiniškai, ko tas darbas reikalaus, mane tas viliojo ir patraukė. Be abejo, nes nesunku buvo priimti pirmininko titulą.

Turint tada visų pirma norą veikti ir taip pat pasitikėjimą savimi pareigas atlikti, teko klausti, kur sąjungą vesti žadėjau. Žinojau, kad ateitininkai turi ideologiją ir visą eilę filosofų, kurie geriau sugeba veiklos gaires nustatyti, negu aš pats, bet, mano nuomone, to neužtenka. Ideologija gali duoti bazę veiklai. Veidą ir toną turi duoti tie asmenys, kurie veikia ir veda. Suprantama, centro valdyba galėjo pasiekti moksleivius ir jaunučius tiktai iki tam tikro taško — per stovyklas, kursus, aplinkraščius ir apsilankymą kuopose. Nemažai įtakos veiklos gairių nustatymui turėjo globėjai ir patys kuopų pirmininkai, kurių planai ir įsitikinimai nemaža dalimi nusprendė tų kuopų metinę veiklą. Esu tokios nuomonės, kad vadų veikloje, ar tai būtų globėjų, kuopos pirmininkų, ar centro valdybos, atspindėjo tų asmenų charakteriai, jų rūpesčiai, įsitikinimai, gabumai ir susidomėjimai. Pagal tuos esminius bruožus veikla ir įgavo vienokią ar kitokią ypatingą išvaizdą. Todėl ir buvo galima matyti, pavyzdžiui, tokį spalvingą metinių temų rinkinį moksleivių sąjungoje ir tokią įvairią veiklą. Centro valdyba savo kadencijos šūkiu buvo pasirinkus tema "Ne man, o mano broliui" ir ta mintimi išleido leidinį veiklos planavimui. Bet ir tai nebuvo reikalaujama, kad kuopos laikytųsi minėtos temos. Davėme kiekvienam laisvai pasireikšti, nes manėme, kad tas įvairumas buvo charakteringas moksleivių veiklos bruožas.

Suprantama, aš tuo laikotarpiu irgi nepasilikau be nuomonės ir susidomėjimo. Man pačiam rūpėjo mano paties ir visos sąjungos narių įsitikinimo gylis įvairiais klausimais. Aišku, tas rūpestis iškilo mano paskaitose ir pasikalbėjimuose. Raginau save ir kitus vesti nuolatinį klausinėjimą — klausti "kodėl". "Kodėl aš tikiu, ką tikiu, darau, ką darau?" Ieškojau svaresnio galvojimo ir gilesnio apsisprendimo savyje ir sąjungos nariuose. Man pačiam nusibodo išradinėti, galvoti ir tikėti vienaip, o ne kitaip vien dėl to, kad taip kas nors reikalavo. Jutau, kad toks paviršutiniškas sekimas kitų nuomonių nebetenkino manęs, nebegalėjo atsakyti į klausimus, kurie man pačiam kilo ir kuriuos kiti statė. Supratau tada, kaip ir dabar, kad rizikavau tokiu raginimu. Jis reikalavo kritiško įvertinimo ne tik savęs bet ir tokių institucijų, kurios nuo vaikystės buvo pristatomos ir be kritikos priimamos. Tačiau šita "ieškojimo" mintis ne originali. Nenuostabus dalykas, kad toks klausinėjimas studentų tarpe yra praplitęs ir gan reguliarus. Mūsų aplinka yra tokia, kad negalime išvengti susidūrimo svetimomis idėjomis, kurios dažnai turi naujų ir kartais radikaliai skirtingų elementų. Susikirtus su tokiomis nuomonėmis, labai lengva pasimesti jose, ypač nepažįstant nei savęs, nei savo įsitikinimų. Neradus tikslių atsakymų vaikystėje pristatytose idėjose, nesunku jas pamesti ir tenkintis atsakymų ieškojimu svetur. Aišku, kad klausinėjimas kaip "kodėl aš tikiu" yra rizikingas žingsnis, bet tie klausimai anksčiau ar vėliau žmogų apsupa ir turi būti atsakomi. Geriau būti pasiruošusiam į juos reaguoti, negu kad būti jų apsemiamas. Man asmeniškai tie įsitikinimai turėjo atstoti ir kritiką ir svetimas nuomones, jeigu jie iš tikrųjų buvo tikslūs ir teisingi.

Mano raginimas buvo ieškoti, nevengiant nei kritikavimo, nei kritikos. Iš vienos pusės, raginau atmesti to, kas pristatoma jau nuo vaikystės. Iš kitos, raginau negyventi aklai tokiose sąlygose, nežinant nei kur, nei kaip jos tave paveikia.

Tęsėme kursus ir stovyklas, svarstėme ir tradicinius ateitininkiškus klausimus. Tas kritiškas įvertinimas, jeigu jis iš viso vyko narių tarpe, vyko pavieniuose asmenyse, ne dideliu būriu, ne oficialiu skelbimu. Jis tiktai tokiu būdu galėjo mūsų struktūroje vykti. Mano tikslas šitame pristatyme buvo tęsti tą atvirumo nuotaiką, jus painformuojant, kad tokia kritika buvo raginama. Mano nuomone, ji yra esminė dalis mūsų vykdomų darbų.

GLOBĖJAI

Kaip tada buvo reaguojama į paties globėjo rolę, jeigu tokie asmeniški sprendimai buvo raginami? Prieš perimdamas centro valdybą, buvau svarstęs ir šį klausimą. Norėčiau cituoti iš savo raštų:

"Ieškodami metodų-būdų privesti ateitininkišką jaunimą prie pagrindinių krikščionybės ir šios organizacijos idėjų, nepasimeskime indoktrinacijoje. Vadų bei globėjų pareiga būtų privesti jaunuolį-ę prie to taško, kur sąmoningai galėtų sprendimą pats padaryti. Tai nereikalauja moralizavimo nei aklo priėmimo kurios nors minties. Pati mintis turi turėti tvirtą pagrindą, kad moksleivis ją priimtų.

Globėjas turi dinamišką rolę kuopos veikloje. Kad moksleivis nepasimestų kraštutinumuose, kad nepadarytų iš mažo dalyko didelę prie krizės vedančią staigmeną, jis, globėjas, turi būti informacijų šaltinis, draugas bei mokytojas.

Globėjas bando sudaryti sąlygas asmeniniam apsisprendimui (esminiams klausimams). Globėjas turi būti atviras svetimoms idėjoms ir jis pats turi būti susipratęs ir nestokojantis informacijų. Jis turi atpažinti, kas yra esminis klausimas, o kas tik opinija.

Globėjas nevengia minties vien dėl to, kad jis su ja nesutinka. O jo paties kilni idėja būna tikrai kilni tik tuomet, kai ji gali atstoti kritiką visų akivaizdoj. Globojant diskusijas, vengiami tam tikri įklimpimai tiktai dėl to, kad jie neliečia pagrindinės minties, o ne dėl to, kad nesutinkama su kito nuomone. Šitas turi būti pabrėžiama visiems diskutantams. (Nukelta į 294 p.)

sukaktuvės

Adomas Mickevičius mirė prieš 120 metų, lapkričio 26 Konstantinopolyje, iškėlęs lenkų literatūrą į pasaulinį lygį ir gal tik netyčiomis pasėjęs Lietuvos nepriklausomybės atgavimo sėklas. Stasys Šalkauskis, svarstydamas Mickevičiaus lietuviškumą, kėlė problemą istoriografinėn plotmėn: tautos paskirtis yra kultūrinėje sintezėje, kuri ir pasireiškė tautinio atgimimo gadynėje. Ji derino iki 1569 vyravusius rytietiškus pradus su vakarietiškaisiais, kurie įgavo persvarą, kai Lietuva pateko lenkų įtakon. Tos gadynės būdingiausiu reiškėju Šalkauskis laikė Mickevičių. Pagal romantizmo laiko dvasią, Mickevičius ieškojęs savo praeities šaknų, jas rado Lietuvos senovėje ir jos veikiamas sukūrė didžiausius lenkų literatūros veikalus. Šiuos patriotinio heroizmo epus (ypatingai "Konrad Wallenrod") paskaitęs, ne vienas sulenkėjęs lietuvis susirūpino savo praeitimi ir tautine ateitimi ir pradėjo dirbti tautos kėlimo darbą. (Lietuviškuosius Gražinos ir Živilės vardus ir su jais susijusias legendas sugalvojo Mickevičius ir paskelbė lenkų žurnale būk tai rastus senuose rankraščiuose; lietuviuose tie vardai labai greitai prigijo Lietuvos nepriklausomybės laikais.)

Vincas Kudirka, kurio mirties (1899 m.) sukaktuves švenčiame lapkričio 6 d., kaip tik buvo vienas iš tų sulenkėjusių lietuvių, kurie buvo paveikti Mickevičiaus veikalų. Kudirka mirė, sulaukęs 40 metų. Faktas yra, kad pirmuosius 30 savo gyvenimo metų jis išgyveno kaip lietuvių kilmės lenkas ir visą savo darbą Lietuvai atliko tik per paskutiniuosius dešimt savo gyvenimo metų. Kaip plačiai kalbama, garsūs žmonės savo vaikystėje pasižymi arba nepaprastu gabumu arba išimtinu "kvailumu". Kudirka buvo iš vispusiškai gabiųjų. Jis buvo iškilus ne tik moksle (Varšuvoje baigė mediciną) bet ir mene, ypatingai muzikoje: savo gimnazijos simfoniniame orkestre grojo pirmuoju smuiku, o vėliau sukūrė nemaža muzikinių kūrinių (Lietuvos himno jis parašė tik žodžius, ne muziką). Tačiau muzikas jis buvo mėgėjas, savamokslis ir kūrė gal ne tiek įkvėpimo, kiek reikalo verčiamas. Lenkų muzikų padedamas, jis bene pirmasis iš lietuvių harmonizavo lietuvių liaudies dainas ir jam dar gyvam esant buvo išleisti du dainų rinkinėliai, "Kanklės" ir "Lietuviškos dainos keturiems balsams". Jis taip pat yra parašęs pramoginės šokių muzikos. Šakiuose jis suorganizavo stygų kvartetą, kuriam pats vadovavo ir griežė pirmu smuiku. Bet visa tai buvo žaidimai prieš jo paskutinio dešimtmečio darbus. Tuo metu jis sirgo džiova, ir kiekvienas jo literatūrinis mostas savo tautos žadinimui buvo išplėštas kovoje su senkančiom jėgom. Eilėraštį "Labora", tur būt, rašė matydamas savo vėjais praleistas geriausias jėgas: "Tuomet, kada jausi, kai kūns ima stingti, dvasia jau susnūdus, vėlu juk prie darbo..." Bet jis savo dalį iš paskutiniųjų atidavė Lietuvai.

●

Vytautas Endziulaitis gimė 1893 m. lapkričio 5 d. ir mirė Lietuvos nepriklausomybės atgavimo metais, lapkričio 30 d., sulaukęs tik 25 metų amžiaus. Endziulaitis buvo gamtos mokslininkas, bet akademikų visuomenėje jis buvo savo paties žmogus. Tuo laiku, kai didžiausias gamtos mokslų žavesys buvo parodyti, kaip viskas priklauso nuo gamtos dėsnių, ne nuo Dievo, Endziulaitis, pasilikdamas toje šakoje, apsisprendė už Dievą ir Kristų. Jis buvo ateitininkas nuo pat pirmojo "Ateities" numerio pasirodymas. Jo veikla apėmė pilną žmogų. Rusų revoliucijos metu 1917 m. jis mokė, organizavo lietuvius Rusijoje socialinėj ir politinėj srity, o 1918 metais pats grįžęs į Lietuvą, jų daug Lietuvon parsivežė. Paskutiniaisiais savo gyvenimo metais jis nuveikė dar tiek, kiek per visą savo gyvenimą iki tol. Pamatęs, jog Lietuvoje okupantai vokiečiai žiauriai išnaudojo lietuvius darbininkus ir kad pastarieji jau žvalgėsi į bolševizmą kaip gerą išeitį, užuot šokęs į polemikas, Endziulaitis atgaivino katalikiškas lietuvių darbininkų draugijas, kad per jas lietuviai darbininkai pagerintų savo stovį. Endziulaitis buvo žmogus, kuris, pamatęs pasaulyje negerovę, ne žodžiais ją puolė, bet darbais, per Kristų, atnaujino pasaulį.

A. Zailskaitė

Žemę Pamilę, Dangaus Ilgėkimės

KĘSTUTIS TRIMAKAS

A. a. prof. dr. agr. Vitas Manelis

Buv. Sendraugių Ateitininkų Sąjungos pirm. prof. dr. agr. Vito Manelio mirties dešimtmetį (1965-1975) minint, prieš akis atsistoja jo paties "Agricola" studentų ateitininkų korporacijai sugalvotas šūkis, įrašytas jo gyvenime bei antkapyje —

●

MES, ŽMONĖS, stovime tarp žemės ir dangaus.
Kaip jaučiamės, taip suvokiam žemę;
tokiom spalvom sušvinta ar aptemsta mums dangus.
Kas yra žemė? — klausiame.
Vieni su ašarom akyse atsako:

ŽEMĖ — tai AŠARŲ PAKALNĖ.

Nespėjai gimti
ir jau pradedi verkti.
Verki kūdikio lopšely.
Verki gyvenimo kely.
Raudi patale mirties.

ŽEMĖ — tai GOLGOTOS KALNAS.

Nešam savo kryžius.
Statom savo kryžius.
Kryžiuojam mes kitus už jųjų nuodėmes.
Kryžiuoja mus kiti už mūsų.

ŽEMĖ — KAPINYNAS.

Vienos didelės kapinės.
Kur tik statai koją, užmini ant kaulų.

Ir kiek buvo tų, kurie dėl jųjų verkė.
Argi nežinote,
kodėl jūrų ir vandenynų vanduo toks sūrus?

Taip kalbančius suprantame. Pritariam.
Juk esame ragavę sūraus vandenyno vandens
ir matėme, kaip žmonės —..mūsų artimieji — verkė. Ir ašaros savaime kaupias mūsų akyse.
Kas yra žemė? — kitų klausiam.
Šie atsako:

ŽEMĖ — tai SMAGUMŲ ROJUS.

Nespėjai gimti
ir jau pradedi krykštauti.
Krykštauji kūdikio lopšely,
iš džiaugsmo šokinėji vaiko dienose.
Svaigsti jaunystėje nuo laimės.

ŽEMĖ — SALDŽIŲ AKIMIRKŲ PUOTA.

Rytmečio saulei auštant,
ir vidudienį,
ir vakare,
ir sapnuose renki džiaugsmus
kaip bitė medų iš žiedų.

ŽEMĖJE GYVENIMAS — tai SAPNAS.

Argi nesate svaigaus ragavę vyno?
Argi nesižavėjot gėlėmis?
Argi netroškot,
kad saldūs nesibaigtų sapnai?

Suprantame taip kalbančius. Jaučiame su jais.
Juk esame ragavę svaigaus vyno;
lepino mus gėlės
ir apglėbę saldūs laikė mus sapnai.
Ir nusišypsom.
Ir norisi krykštauti nepaliaujamai.

ŽEMĖ... Taigi — kas yra ta žemė?

Ašarų pakalnė? Golgotos kalnas? Kapinynas?
Ar smagumų rojus? Saldžių akimirkų puota? Nepaliaujamai apglėbę sapnai?

ŽEMĘ PAMILĘS, dangaus ilgėjos.

Ar galima pamilti ašarų pakalnę,
Golgotos kalną, kapinyną?
O smagumų rojų, gardumynų puotą, saldžius sapnus —
ar galima pamilti, ne vien jais tesigardžiuot?

ŽEMĘ PAMILĘS...

Nuo pat mažens savo basom kojom Manelių Vitas pajuto žemę — grumstuotą, kietą, šiltą...
Gera buvo jausti ją po savo kojom.

ŽEMĖ buvo PAMATAS —

atsistoti, atsispirti, eiti,
veržtis pirmyn ir kilti aukštyn.
Nuo pat jaunų dienų matė,
kaip žemė, tėvo purenama ir kaupiama,
nešė rudeninį derlių.

ŽEMĖ buvo MAITINTOJA.

Ūkyje kilęs, augęs, juto,
kad žemė nešiojo ir visus maitino,
kad žeme visi rūpinosi, apie ją triūsė. Ji visus rišo.

ŽEMĖ buvo RYŠYS.

IR pamilo jis žemę,
kadangi ji buvo

PAMATAS, MAITINTOJA, RYŠYS.

Todėl jis pasirinko ją savo mokslui ir profesijai, o tikslą — kelti tėvynės žemės ūkio lygį.

Žemės Ūkio Akademijoj Dotnuvoj — studentas. Profesoriaus kanauninko Fabijono Kemėšio įkvėptas, susidomėjo ir studijavo kooperatyvų — solidaraus bendravimo sistemą... Diplomuotas agronomas-ekonomistas, dėstytojas, daktaras, docentas, Akademijos prorektorius...

Tremty — Hamburge Pabaltijo universitete žemės ūkio fakulteto dekanas, vėliau — lietuvių sektoriaus rektorius.

Tik Amerikoj teko nuo žemės kiek atitrūkti, dirbant mokslinius instrumentus gaminančios įmonės administracijos vadovaujančiam poste.

Nuo jaunų dienų — ateitininkas. Nuo studento laikų — Agricola, agronomijos studentų korporacijoj. Amerikoj — Chicagos sendraugių ir visos Sendraugių sąjungos pirmininkas.

Visad solidarus, kitus gerbiąs, tolerantingas, siekiąs vienybės, nes TA PATI ŽEMĖ visiems tautiečiams buvo PAMATAS, MAITINTOJA IR RYŠYS.

Nors paliko tėviškės kraštą,
širdyje jis buvo išsivežęs josios žemę.

Žemę pamilęs, DANGAUS ILGĖJOS.

Žemę laikant ašarų pakalne, yra pavojus
ne ilgėtis, bet verkšlent dangaus.
o laikant ją smagumų rojum,
yra grėsmė pamiršti dangų.

KODĖL ta žemės meilė nesukaustė,
bet atvėrė Vito Manelio širdį ilgesiui dangaus?

TODĖL, kad žemė — maitintoja, nepririša. Ji peni.
Tuo ji liudija apie Tėvą danguje.

TODĖL, kad žemė, kaip ryšys,
riša su kitais, bet sau nepažaboja.
Taip ji ugdo norą būti su kitais — visados, kas galima vien danguj.

TODĖL, kad žemė, kaip pamatas, nekliudo,
Stodamas ant jos, gali kilt į viršų —
ir todėl ilgisi širdis laisvai dangaus.

ŽEMĖJ DANGAUS ILGĖJOS.

Kas viršuj — už tos mėlynės?...
Ten ilgesys tenueina.
Kas gelmėj — už tos šiltos, kietos grumstuotos žemės?
Ten ilgesys tenueina.
Kas giliai, giliai širdy — už šypsenos,
už ašarų ir žodžių?...
Ten ilgesys tenueina.

TEN... Vitas Manelis jau nuėjo.

Dangus jį pakvietė.
Žemė pakvietė.
Ilgesys jį pakvietė.

Ir mus su juo teberiša ir žemė, ir dangus, ir ilgesys.

KAŽKOKS SKUNDAS, RAUDOJIMAS, ILGĖJIMAS

M. K. Čiurlionio muzika

LYDIJA LABANAUSKAITĖ

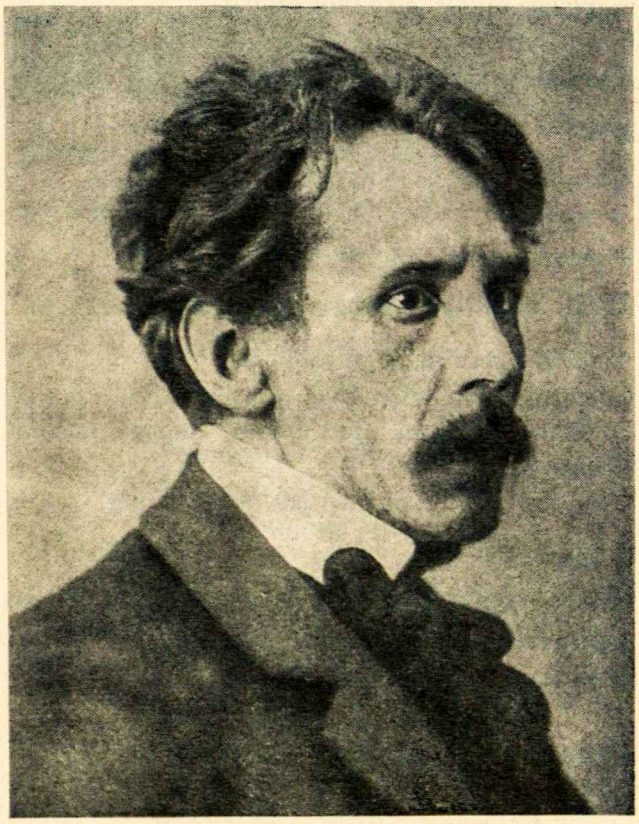

Dažnai daug dėmesio kreipiama į Čiurlionio kaip menininko kūrybą. Jo įnašas į lietuviškos muzikos sritį yra nemažas. Čiurlionio neeilinis muzikos talentas nulėmė jo klasikinės muzikos gausumą. Muzikoje nutapytas gamtos peizažas, atpasakota mūsų tautos praeitis, girdimas kažkoks ilgesio jausmo išauktas raudojimas. O tapyboje konkrečiai atsispindi muzikinės kūrybos pagrindinė mintis. Čiurlionio mintys lieka gyvos, įsikūnijusios gaidose.

Gimęs 1875 m. ir užaugęs Druskininkuose, Čiurlionis nuo mažens rodė muzikinį palinkimą. Jau nuo penkerių metų iš klausos skambino bei improvizavo fortepijonu. Nuo pat vaikystės fortepijonas tapo dešine ranka ir visam gyvenimui ligo neišskiriama asmens dalis. Ypatingą įtaką muzikinio talento klestėjimui darė tėvas (Konstantinas Čiurlionis — vargonininkas) bei motina (Adelė Radmanaitė). Ypač ankstyvą muzikos pajutimą paveldėjo iš tėvo. Būdamas šešerių metų, jau kartu su tėvu eidavo "adynkų" groti ("Adynkos" buvo katalikų bažnyčios pamaldos, atnašauiamos šeštą valandą sekmadienio rytais). Čiurlionių šeima buvo nepaprastai muzikali. Namuose vaikai sudarė šeimos chorą bei įvairių instrumentų kvartetus. J. S. Bacho, Bethoveno ir Šumano kūriniai nuolat skambėdavo fortepijonu.

Kol buvo mažas, Čiurlionis mokėsi muzikos namuose. Dr. Markevičius, geras muzikas bei artimas šeimos draugas, parūpino jam pirmą progą (1888 m.) metodiškai pradėti muzikos studijas Plungėje, Kunigaikščio Oginskio muzikos mokykloje. Lietuvoje devynioliktame šimtmetyje muzikos išsimokslinimą rėmė didikai. Jų dvaruose, ypač Plungėje, Rokiškyje bei Rietave, buvo išlaikomos muzikos mokyklos, kuriose norintys galėjo įsigyti bent pradinį muzikos supratimą. Plungėje Čiurlionis pramoko groti įvairiais instrumentais, bet fortepijonas tebeliko kūrybos ramstis.

Jau nuo pat ankstyvų studijų paaiškėjo Čiurlionio jautrumas gamtai. Palangos gamta, Rygos pajūris sudarė nemažą įtaką kūrybai, ypatingai simfoninės poemos "Jūros" formavime. Jadvyga Čiurlionytė atsiminimuose apie brolį dažnai mini gamtos vaidmenį jo kūryboje, gamtos pergyvenimą. "Stebuklingoji jūra, plati, beribė, amžinai gyva, banguojanti ir viliojanti... Štai saulė, jūra, žvaigždė, karūnuoti kalnai, tėviškės miškai ir meilė... viskas klaupiasi po kojų". Gamta tapo tartum Čiurlionio mūza, kūrybos akstinu.

Lemiamą vaidmenį Čiurlionio muzikos gyvenime ir draugystėje suvaidino Eugenijus Moravskis, žymus lenkų kompozitorius. Jų draugystė užsimezgė Varšuvos konservatorijoj, kur Čiurlionis (1893 m.) studijavo kompozicijos teoriją ir rimtai pradėjo kurti muzikos veikalus. Moravskį ir Čiurlionį rišo ne vien tik tie patys muzikos interesai. Pasipriešinimas rusų priespaudai, veiklumas studentų draugijose bei siekimas kelti tautos kultūrą savąją kūryba subrandino jų draugystę, paliko tvirtus pamatus. Abu draugai vertino kiekvieno žmogaus talentą palaikyti tautos gyvybę.

Studijų metais Varšuvoje išryškėjo Čiurlionio asmens bruožai. Jo nuoširdumas bei meilė idealui išsiplėtojo ir pagimdė tvirtą asmenybę. Savu žvigsniu, kupinu meilės muzikai, Čiurlionis stengėsi kitiems perduoti muzikinį pajutimą, gamtos įvertinimą. Sava kūryba gaivino tautinę kultūrą, stengėsi ją įrėminti gaidose, peizažų cikluose. Naudodamas liaudies motyvus savo muzikoj, jis tapo vienas iš pirmųjų tautinės muzikos kūrėjų. Užtenka išgirsti preliūdą arba simfoninę poemą, ir atsiskleidžia mūs tautos praeitis, ilgesys, atsi-

spindi Čiurlionio "gyvas instinktyvus ryšys su tėviške".

Čiurlionis yra parašęs arti 270 muzikos kūrinių, jų tarpe dvi simfoninės poemos ("Miške" ir "Jūra"), stygų kvartetas, kantata, polifoniniai veikalai chorams, fūgos, liaudies dainos, kūriniai vargonams ir maždaug 170 įvairių žanrų veikalų fortepijonui — preliūdai bei kiti smulkesni. Čiurlionis buvo pirmutinis lietuvių kompozitorius, vartojęs sonatos formą bei parašęs didesnės vertės simfoninių veikalų. Kompozitorius rašė fortepijonui išimtinai. Šioje kūryboje labiausiai atsispindi muzikos stiliaus išsivystymas. Jo muzikos kūrybos kitėjimas skirstomas maždaug į keturis laikotarpius: iki 1899 m., 1900-1903 m., 1904-1906 m., ir 1907-1909 m.

Savitą stilių Čiurlionis įsigijo tiktai paskutiniais gyvenimo metais. Žvelgiant į kūrybos spektrą nuo jaunatvės dienų iki subrendimo, randame įvairaus pobūdžio veikalų. Studijų metais iki maždaug 1900 m. Čiurlionis laikėsi paprastesnių muzikos formų, pav. kanonų, fūgų ir t. t. Jo sukurti kūriniai šiame laikotarpy linksta į lyrinį romantizmą. Randame paprastas melodijas su paprasta harmonija, kurioje reiškiasi jautrumas gyvenimo ir gamtos reiškiniams. Nuo pat ankstyvų kompozicijos metų Čiurlionis savo veikaluose atkūrė gamtos vaizdus, netiesioginiu būdu bandydamas išreikšti gamtinės tikrovės pažinimo svarbą. Muzika tampa minties įsikūnijimu, mums lyg kalba. Savo kūryba jis atveria gamtos harmoniją bei vienybę, atskleidžia kiekvienos esybės svarbumą. Gamtoje atsispindi dangus, ir joje, ją pažindamas, žmogus kyla aukštyn. Ši mintis beveik vientisai išsiplėtojus Čiurlionio muzikoj bei tapyboj.

Antrasis kūrybos laikotarpis apima studijų metus Leipcigo konservatorijoj ir pasižymi kūrybos gausumu. Nors originalaus stiliaus savybės dar neišryškėję, gabumai sukurti įdomias, "plačių mostų" melodijas jau reiškiasi. Šiuo laiku gimsta pirmoji simfoninė poema, "Miške". Tai lyrinis stambios sudėties gamtovaizdžių kūrinys. Fortepijoninėj kūryboj Leipcigo metais jaučiama Chopino ir Šumano romantizmo įtaka. Randame nemažai Chopino motyvų preliūduose ir pjesėse.

Po studijų Leipcige atsivertė naujas kūrybos puslapis — ieškojimas individualaus stiliaus, išvaduoto nuo romantikų, ypač Chopino įtakos. Kartu su nenutrūkstančia pažanga muzikos sferoje, Čiurlionis pradėjo rimtai studijuoti meną. Priešingai ankstyvajai muzikai, tapyba nuo pat pradžių buvo savita, mistiška. Jis piešė eskizus bei ciklus, kurie tapo apybraiža muzikos kūriniams. Tokiu būdu buvo sukurta antroji simfoninė poema, "Jūra".

Grįžęs iš Leipcigo, Čiurlionis nepaprastai susidomėjo liaudies dainomis, pradėjo intensyviau nagrinėti kilmę, jas harmonizuoti. Daugumas dainų, kurias mes šiandien dainuojame, buvo Čiurlionio harmonizuotos. Liaudies melodijos, jų sudėtingumas ir paprastumas, darė didelės įtakos ankstyvos kompozicijos tematikai. Čiurlionis "... skelbė laiudies kūrybą pagrindu mūsų tautinei kūrybai". Nors liaudies motyvai tebevyrauja išimtinai jo kompozicijoj, kūryba po Leipcigo pradėjo stiebtis chromaticizmo link, ne vientiso ritmo ir kontrapunkto (melodijos atskiros viena kitai).

Ankstyvesnėj muzikos kūryboj mintis išsivysto labai harmoningai, "... tai ramiomis linijomis kylanti aukštyn, tai staigiai nusileidžianti, tai vėl rami, liūliuojanti". Žodžiu, vartojamos tikrosios romantikų technikos priemonės, Čiurlionio įgytos studijų metais Varšuvoje, kur kompozicija buvo imli Chopino romantikai.

Vėlesnėj kompozicijoj reiškiasi Čiurlionio tapybos bruožai. Pavyzdžiui, muzikos kūriniai atrodo lyg neužbaigti, abstraktūs, turintys mistiško atspalvio, randame radikalesnę harmoniją. Kontrapunkto įsigalėjimas jo muzikoj įnešė skirtingų nuotaikų. Kontrapunktas veikale sukelia didesnio dramatizmo, įmantrumo ir minties drąsesnio išreiškimo. Mintis ".. nušviečiama iš įvairių pusių, įgauna naują prasmę, kol pagaliau ji galutinai įsitvirtina". Savito stiliaus atradimas vyko palaipsniui. Dažnai vėlesniuose veikaluose Čiurlionis svyruoja, net grįžta prie romantinio polinkio.

Ketvirtame laikotarpy Čiurlionio muzikos stilius buvo jau daugiau ar mažiau nusistovėjęs. Atsipalaidavus nuo "svetimos įtakos", kūryba įgijo ryškesnio, būdingesnio charakterio. Vėlesnėj kompozicijoj, ypač fortepijoninėj kūryboj, Čiurlionis vartoja kai kurias barokinės muzikos priemones, net truputį linksta prie klasikinio elemento. Basso ostinato (minties išsivystymas viename balse, dažniausiai vien bose — barokinė priemonė) bei monotematika (minties kartojimas ir perdirbimas — klasikinė priemonė) tapo dažniausiai vartojamos formos. Jose slypi nuoširdaus jausmo išreiškimas bei minties brendimas.

Nors ir Čiurlionio muzikos kūryba atrodo techniškai komplikuota, savu būdu ji išlieka paprasta, mums suprantama, artima. Pasidaro asmeniška kalba — mūsų tautos kalba. Ji sužadina vaizduotę, atsispindi praeitis, Lietuvos gamtos vaizdai. "Miško" simfoninėj poemoj pasigirsta tolimas pušų ošimas, medžių šlamesys, sukurtas arfomis, styginiais instrumentais. Miškas stūkso, aštrus stygos garsas — ir minty atsimuša gyvas judesys. Kaip tapyboje, taip ir muzikoje Čiurlionis mintyse išbraižo vaizdus, medžių alėjas arfos forma.

Paskutiniuosius gyvenimo metus Čiurlionis praleido mokytojaudamas bei diriguodamas įvairius chorus Vilniuje. Taip pat nemažai laiko paskyrė gilinimuisi mene Petrapilyje. 1909 m. vedė rašytoją Sofiją Kymantaitę.

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis mirė 1911 m., balandžio 10 dieną, bet jo mintys tebelieka su mumis. Jausti ir suprasti jo muziką tegali tas, kuris ne vien tik jos klausysis, bet už gaidų ieškos minties.

LAIŠKAI IŠ AUSTRALIJOS

"... esu lietuvaitė, gyvenanti Adelaidėje, Australijoje. Čia liks nekas iš lietuvybės... Noriu ką nors padaryti — visus kitus pažadinti... pirmiausia — prikelti studentus ateitininkus."

Miela Žibute,

Jūs manęs nepažįstate. Aš esu lietuvaitė, gyvenanti Adelaidėje, Australijoje. Paskutiniuoju laiku aš labai susirūpinau ir susidomėjau mūsų, atseit lietuvių, likimu išeivijoje. Tėveliai mane ir mano tris seseris ir brolį išauklėjo lietuviškoje dvasioje —mes visi neblogai kalbame lietuviškai, ir lietuviškai rašome. Bet lietuvių veikloje nesame labai stiprūs. Gal dėl to, kad čia tos veiklos yra tiek mažai. Kai buvau jaunutė — dar pradžios mokykloje, lankydavau jaunučių ateitininkų susirinkimus, išvykas, pobūvius ir t. t. Tomis dienomis sendraugiai ateitininkai šiek tiek laiko daugiau pašvęsdavo jaunesniesiems. Bet pamažu visa tai pasikeitė. Visam jaunimui buvo daug patraukliau australiški parengimai. Tarpe savęs visi angliškai kalbėjom, ir pamažu visi lietuviški ryšiai pranyko. Užaugę, mes dabar turime daug artimesnių australų ar svetimtaučių draugų — šeimas kuria lietuviai su svetimtaučiais, ir man atrodo, kad čia liks ne kas iš lietuvybės. Lietuviukai visiškai nesusidomėję lietuviškumu. Iki šiol aš galvojau, kad mokėdama gerai savo kalbą — kalbėti, rašyti ir skaityti — galėsiu išlikti lietuvaite. Aš buvau labai užsidariusi, studijavau atsidėjusi. Ir, galima sakyti, buvau egoistė — nieko lietuvybei nedarydavau. Bet dabar pasikeičiau. Pastebėjau, kad kai noriu pradėti su lietuviais pabendrauti, visiškai nėra su kuo. Visos organizacijos iširę. Čia veikė prieš kelerius metus gana stipriai studentų sąjunga, studentai, moksleiviai ateitininkai ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga PLJS. Bet šiandieną visas tas veikimas dingęs. Dabar aš jaučiuosi užtenkamai nieko nedariusi, "miegojusi", ir noriu ką nors vėl čia padaryti — visus kitus pažadinti. Norėčiau aš pirmiausia prikelti studentus ateitininkus. Aš pati, kaip minėjau, "būdavau" jaunutė ateitininkė, nors įžodžio nebuvau davusi. Esu dabar studentė. Man labai patinka ateitininkų principai ir ideologija. Man atrodo, kad mums, gyvenant išeivijoje, ateitininkijos ideologija ir mintys yra labai tinkamos, jeigu jas mes galime įgyvendinti. Lietuviai dar ilgai gyvens čia kaip tauta. Norėčiau ką nors Adelaidėje čia pradėti — suorganizuoti studentus ateitininkus vėl iš naujo. Todėl Jums ir rašau šį laišką, prašydama pagalbos, padėjimo, patarimo, informacijos. Apie Jus aš sužinojau iš Vyto Jušk os, melbourniškio, kuris Adelaidėje ne per seniausiai lankėsi. Vytas tikrai užsidegęs lietuvių tautą išlaikyti gyvą. Aš labai džiaugiuosi, kad man teko su juo susitikti, gana ilgokai pasikalbėti apie lietuvybę ir apie mūsų norus išlaikyti savąją tautą gyvą. Vytas man pasirodė lyg būtų prisikėlęs Vytautas Didysis — jis tai tikras Lietuvos apaštalas. Mane jis labai uždegė, ir noriu ir aš sekti jo pavyzdžiu, nes tikiu, kad tik tuo būdu galime mes išsilaikyti lietuviais.

Prieš suorganizuojant čia ateitininkus, norėčiau aš pati dar daug daugiau sužinoti apie ateitininkiją, kad pati stovėčiau tvirtai ant kojų ir žinočiau, ką darau ir kodėl taip darau ir kad kitiems galėčiau padėti. Iki šiol aš apie ateitininkiją labai mažai žinojau. Turime namuose prof. St. Šalkauskio knygą "Ateitininkų ideologoja". Šią knygą esu dalinai perskaičiusi. Prenumeruojame ateitininkų leidžiamą žurnalą "Ateitis". Šį laikraštį aš kas kartą perskaitau ir daug ko iš jo išmokstu. Bet dar negalėčiau aš su pasitikėjimu organizuoti ateitininkus Adelaidėje. Jaučiuosi dar per mažai apsiskaičiusi, per mažai apie ateitininkus žinanti. Tai todėl jums ir rašau. Gal Jūs man galėtumėte patarti, kokias knygas galėčiau įsigyti, kurios mane daugiau informuotų apie ateitininkus. Gal jūs galėtumėte mane informuoti apie savo veiklą Amerikoje. Pavyzdžiui, kaip Jūs veikti pradėjote, ką jūs per susirinkimus sprendžiate, diskutuojate? Kokio pobūdžio jūsų susirinkimai ir t. t.? Gal jūs galėtumėte persiųsti čia Adelaidėn savąsias paskaitas, kad mes jomis galėtumėme pasinaudoti?

Aš gale metų labai norėčiau važiuoti į trečiąjį Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Brazilijoje. Nors kaip atstovei važiuoti man mažai šansų yra, kadangi aš tokia neveikli, vis tiek norėčiau važiuoti savomis lėšomis; tada galėsiu susitikti su daugiau lietuvių, su jais pasikalbėti, pažiūrėti, kaip jie visi į šį lietuvybės klausimą žiūri. Pasidalinę savomis problemomis, vienas kitam duodami ir imdami, grįžę atgal į savuosius kraštus gal galėsime tvirčiau veikti ir užtikrinti lietuvių išeivijos ateitį.

Tikėdama, kad jūs mums galėsite padėti, kreipiuosi į Ateitininkų organizaciją, nes mano akyse ši organizacija yra tikrai lietuviška. Ir jei visi prie jos dėtųsi, būtų labai gražu. Lauksiu iš Jūsų greito atsakymo! Ačiū labai!

Loreta

Loreta Rupinskaitė, šio laiško autorė, jau trečius metus studijuoja odontologiją Adelaidės universitete, Australijoje. Šis laiškas rašytas Žibutei Paulėnaitei, 1974-1975 m. Studentų ateitininkų sąjungos užsienio sekretorei.

"... man didžiausią dėmesį tenka kreipti į Jaunimo sąjungos veiklą, o prieš akis stovi dar III-sis Jaunimo Kongresas!"

Miela Žibute!

Dėkoju už laiškelį ir už Jūsų šaunią iniciatyvą palaikyti ryšį su užsieniu ir su manimi. Tik labai atsiprašau, kad užtrukau su atsakymu. Matote, man pavesta tvarkyti ir organizuoti Jaunimo sąjungos, o tuo pačiu ir kongresinę veiklą Australijoje. Nesistebėkite, darbo turiu daug.

Gavau iš Loretos Leščinskaitės pundą "Gaudeamus" ir priedo — laišką. Susižavėjau!... "Gaudeamus" žurnalą norėčiau užsiprenumeruoti, nes jis man labai patiko!

Deja, Australijoje nėra bent kiek stipriau veikiančių Ateitininkų s-gos vienetų. Aš pats esu davęs tik jaunio įžodį. Po to, kai ateitininkiška veikla Melbourne pairo — perėjau pas skautus. Gaila, kad ateitininkiška veikla Australijoje neišsivystė, nes nėra vadovų — nėra tęstinumo. Prie progos, kai turėsiu daugiau laiko, aš Jums apie tai parašysiu daugiau.

Šiuo metu man, kaip ALB Krašto V-bos nariui jaunimo reikalams, didžiausią dėmesį tenka kreipti į Jaunimo sąjungos veiklą, o prieš akis stovi dar III-sis Jaunimo kongresas! Vadovauti ateitininkiškai veiklai — vargu ar sugebėčiau, nes tam neturiu nei pasiruošimo, nei patirties.

Norėčiau palaikyti glaudesnį ryšį su Jumis, o per Jus — ir su SAS valdyba, tad jei rastumėte reikalo mane ir toliau kontaktuoti — liksiu dėkingas.

Vytautas Juška
Idėjos draugas

Vytautas Juška yra Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos narys jaunimo reikalams. **Savo laiške Loreta Rupinskaitė jį taip apibūdina: "tikrai užsidegęs lietuvių tautą išlaikyti gyvą... lyg būtų prisikėlęs Vytautas Didysis".**

Įspūdžiai apie jubiliejinę stovyklą

Iš 273 psl.

be aš, o gyvena manyje Kristus" (Gal. 2, 20), "Man gyvenimas —tai Kristus" (Fil. 1, 21).

Ateitininkija sėkmingai vykdys savo misiją, ir jos ateitis bus užtikrinta, jeigu jos nariai bus atviri laiko balsui ir pirmiau už kitus pripažins vidinio atsinaujinimo reikalą (tai II Vatikano susirinkimo ir Pauliaus VI paskelbtų Jubiliejinių metų šauksmas!). Norėdami būti atviri laiko balsui, jie neužsisklęs išdidžiai savyje. Apsižvalgę aplinkui, jie pamatys ištisą eilę gyvastingų dvasinio atsinaujinimo sąjūdžių, kur Kristus išgyvenamas kaip gyvas ir šiandien ir kur jis liudijamas bei išpažįstamas visu savo gyvenimu. Pamatys ir įsirikiuos į jų gretas.

Prel. Vytautas Balčiūnas
Thompson, Conn.; sendraugis

"Pradžioj suabejojau, ar man verta čia sėdėti... Daug ko pasisėmiau, išmokau ir pagerinau."

Būdama viena iš tų moksleivių, kurie lankė paskaitas, pastebėjau, kad ideologinės temos nebuvo taikytos moksleiviams, o daugiau vyresniesiems. Pradžioj suabejojau, ar man verta čia sėdėti, o gal nesuprasiu. Tačiau kai kuriose paskaitose, gerai įsiklausius, galėjau ir suprasti, kas buvo diskutuojama ir kai ką pasisemti. Tikrai pamačiau, kad paskaitininkai ne tik gražius, moksliškus žodžius kalbėjo, bet ir gilias, naudingas, ateitininkiškas mintis reiškė. Diskusijos kartais domino mane. Tačiau pastebėjau, kad keletas nepatenkinamų sendraugių kėlė politiką ten, kur jos nereikėjo. Diskusijos apie ateitininkų ideologiją kartais tapdavo politiniais ginčais.

Vakarinės programos sudarė man gana gražų įspūdį. Jos buvo gerai paruoštos bei perduotos ir daugumas labai aukšto lygio.

Stovyklos nuotaika buvo kas kita. Sąjungos nelabai bendravo. Sendraugiai sau atskirai apie jaunas dienas kalbėjo, o studentai ir moksleiviai taip pat — tik tarp savųjų. Gaila, kad nebuvo susigyvenimo, tačiau linksma, pakili nuotaika šiek tiek tai paslėpė. Dažnai per dienas (ir naktis) skambėjo juokas ir dainos. Net lietus neįstengė to pagadinti.

Buvo labai smagi stovykla. Daug ko pasisėmiau, išmokau ir pagerinau. Laukiu sekančio kongreso ir tikiuosi, kad per jį dar daugiau pagyvinsim ateitininkiją.

Vida Kazlauskaitė
Chicago, Ill.; moksleivė

knygos

VERTINGA KNYGA APIE MALDĄ

"Prayer Can Change Your Life." Experiments and Techniques in Prayer Therapy by William R. Parker and Elaine St. Johns. Prentice —Hall, Inc. Englewood Cliffs, N. J., 1957, 270 p. 6.95 dol. Kietais viršeliais. Parduota daugiau kaip 150,000 egz. Pocket Book edition: Spire Books. Fleming H. Ravell Company. Old Tappan, N. J., 1974, 254 p., 1.25 dol. Parduota daugiau kaip 200,000 egz.

Tai tikrai vertinga knyga apie maldą. Jos autorius gydytojas, psichologas, universiteto profesorius, pats buvo ant ribos visiško nervų pakrikimo. Kankino jį, be to, skaudi skilvio žaizda. Jokie vaistai nieko nebepadėjo. Supratęs, kad viso to šaknys glūdi vidiniame jo dvasios pasaulyje, Dievuje matė išsigelbėjimą: ėmė melstis. Nors visą laiką buvo tikįs ir praktikuojąs krikščionis, lankė bažnyčią, meldėsi, bet tuojau pamatė, kad jo maldos samprata buvo visai primityvi. Jam greitai paaiškėjo, jog Dievas, į kurį jis meldėsi, buvo jo paties kūrinys, o ne tikrasis Evangelijos Dievas. Tai ne Kristaus skelbtasis begalinės meilės, gerumo, gailestingumo Tėvas. Kai, pažinęs tikrąjį krikščionių Dievą esantį jame kaip Meilę, ėmė į jį melstis, stengdamasis ir save matyti tokį, koks iš tikrųjų yra, be jokios egoizmo kaukės, po keletos mėnesių jau buvo visiškai sveikas — naujas žmogus. Pats patyręs per maldą gautą palaimą, norėjo, kad ja galėtų pasinaudoti ir kiti. Moksliškai ėmėsi įrodyti, kad lygiai kaip jam, taip ir kitiems malda gali būti paveiki. Tai atliko įvedęs ypatingą vienerių metų universiteto kursą. Surado 45 savanorius, įvairaus amžiaus, išsilavinimo bei visuomeninės padėties vyrus ir moteris. Visi su didesniais ar mažesniais fiziniais ir dvasiniais trūkumais. Suskirste juos po 15 į tris grupes. Jie patys pasirinko, į kurią grupę jungtis. Kiekvienoje grupėje buvo jau grįžusių iš nervų klinikos po palūžimo, nebetinkamų gyvenimui, ir su mažesnėmis bėdomis, dar galinčių, nors su vargu, vilkti savo naštą. Per visus mokslo metus jie nevartojo jokių vaistų. Pirmoji grupė — psichoterapijos. Jai priklausantieji kartą per savaitę lankėsi pas specialistą, naudojosi jo patarimais. Antroji grupė — maldos. Jie tik meldėsi, kaip kas išmanė, kasdien skirtą laiką. Trečioji — maldos terapijos grupė. Šie kas savaite rinkdavosi visi drauge dviem valandom ir, vadovaujami knygos autoriaus, vispusiškai gilinosi į maldą, tarėsi, dalijosi patirtimi. Giliau pažintą maldą jie praktikavo, kaip autorius sako, "užsidarę savo kambarėlyje". Tai buvo lyg klasėje skirtų "namų darbų" atlikimas. Prieš pradedant ir baigiant mokslo metus su visais buvo padaryti penkeriopi kliniki niai testai. Juos išskaityti siųsta neturintiems ryšio su šiuo kursu žymiems specialistams. Gale metų mokslišku tikrumu nustatyta, kad iš tų, kurie naudojosi tik psichoterapija, 65 proc. patyrė didesnio ar mažesnio laikino pagerėjimo — vėliau jiem vėl reikėjo gydytojo pagalbos, kad būtų pajėgūs vesti aktyvų gyvenimą. Vien maldą praktikavusieji nepatyrė jokio pagerėjimo. Maldos terapijos grupės dalyvių 75 proc. pagerėjo, daugelis visiškai pasveiko iš juos varginusių kūno ir dvasios ligų. "Lyginant šiuos duomenis, pastebi autorius, net ir atsargiausi vertintojai pripažino, kad gerai suprasta malda gali būti pačiu svarbiausiu veiksniu atstatyti žmogaus asmenybei".

Knyga rašyta penkeriems metams praėjus nuo šio bandomojo kurso. Visi duomenys per tą laiką buvo pasitvirtinę. Knygos aplanke rašoma: "Šio vienintelio savotiško tyrimo duomenys parodė, kad malda, jeigu tik ji gerai panaudojama,... grąžina mus į kūrybingą darną su savim pačiais ir su pasauliu".

Autoriui malda nėra kažkas magiško. Gydanti jėga ateina ne iš maldos ir ne iš besimeldžiančiojo sugestijos, o iš Dievo, į kurį meldžiamasi. "Mūsų tyrimai įrodė, teigia jis, kad gydomoji galia glūdi Dievuje". Jis peikia krikščionių grupes, kurios, panaudodamos psichologiją ir jai artimus mokslus žmogaus asmenybei ugdyti, taip labai juos pabrėžia, kad sudaromas klaidingas įspūdis, jog gydomoji galia kyla iš pačių anų gydymo metodų. Jis žino, koks ribotas yra psichoterapijos pajėgumas. "Šioje knygoje aš noriu pateikti įrodymą, kad maldos terapija perkeitė besimeldžiančiųjų gyvenimą bei buvo paveikti ir kad mūsų tyrinėjimai aiškiai parodė, jog daugumos mūsų praktikuojamoji malda yra netikusi. Joje taip pat norima išryškinti, kokia nepajėgi yra psichologija be maldos". Visa tai jis dėsto keturiolikoje skyrelių. Penkioliktame pateikia įvairių senovės ir dabarties religijos, mokslo, meno bei kitų sričių atstovų pareiškimus apie maldą. Gale prideda rekomenduojamų dvasinei skaitybai žymesniųjų veikalų sąrašą.

Šios knygos persl aitymas praturtins kiekvieną, nes, "kas moka gerai melstis, moka ir gerai gyventi". Gaila, nėra lietuviško jos vertimo.

Prel. Vytautas Balčiūnas

Prel. dr. Vytautas Balčiūnas yra "Krikščionis gyvenime" knygų serijos iniciatorius bei vedėjas.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Feliksas Jucevičius. MENAS SPALVŲ IR FORMŲ ŽAISME. Spaudė Immaculata spaustuvė Putname. 239 psl. Kaina 5 dol. Turinyje: Menas ir žodis; Kūrėjas, kūryba ir kūrinys; Menai ir dievai; Metafizikos užuomina mene; Menas ir gamta, Lemtingieji žingsniai; El Greco ir Goya; Didžioji meno avantiūra.

laiškai

ŠEIMOS TEMOMIS

(Įspūdis apie 1975 m. "Ateitį":) Nekoks, išskyrus paskutinį numerį. Imkit, kad ir nesubrendusio jaunikaičio diskusijas su vienuoliu, kiek reikėtų turėt vaikų? Kaip mažai jie apie gyvenimo realybę žino.

56 m. sendraugis

Jokių diskusijų tarp jaunikaičio ir vienuolio ta tema "Ateityje" nebuvo. Gegužės numeryje yra brolio P. Kleinoto, SJ, mėginimas paaiškinti Katalikų Bažnyčios mokslą tuo reikalu ir šešių vedusiųjų porų pasisakymai.

— Red.

"Ateitis" vėl pasuko į gerą pusę, Gerai, kad nepabijo diskutuoti vengiamų temų šeimos srityje.

Nijolė Gražulienė

Ypatingai man patinka tokių realių temų gvildenimas, kaip pvz. vaikų skaičius šeimoj. Panašių temų vystymas ir išsiuntinėjimas anketų jomis pasisakyti įtrauktų daugiau ateitininkų, kurie šiaip straipsnių nerašytų.

Audronė Skrupskelienė

"Ateitimi" labai patenkinta kol kas. Dar pageidaučiau šeimos reikalų skyriaus.

29 m. sendraugė

APIE "ATEITĮ"

Anketą jubiliejinėje stovykloje užpildžiusių sendraugių pasisakymai

Žurnalas gyvas, ieškantis savo veido. Aiški pažanga. (Pageidavimas:) — Daugiau originalios kūrybos iš jaunųjų.

Kęstutis Keblys

Nepatiko nuotraukų (tos pačios) kartojimas per keletą puslapių. Šiaip "Ateitis" yra labai skirtinga — jaučiamas redakcijos supratimas ir mokėjimas ją suformuoti. (Pageidavimas:) — Pozityvios politinės medžiagos, kad jaunimas žinotų, kaip mes, ateitininkai, turime laikytis visuomenėje.

Irena Pemkienė

"Ateitis" pagerėjusi. Patinka, kad dalyvauja visos sąjungos. Džiaugiuosi, kad spausdinat moksleivių rašinius. Labai gerai, kai atsakot moksleiviams — jie labai patenkinti.

Marija Jankauskienė

Labai pagerėjo ir suaktualėjo turiniu. Teikia būtinų informacijų, taip pat formuoja nusistatymą principiniais klausimais. (Pageidavimai:) — Aktualinti visuomeninius mūsų reikalus; rašyti lietuvių kalbos reikalais.

Stasys Barzdukas

Kaip gaivus vėjelis karštą ir drėgną dieną. (Pageidavimas:) — Kristocentrinių straipsnių.

Vincas Kolyčius

Bendras įspūdis geras. (Pageidavimas:) — Pažinti, spręsti, veikti. Neapsistoti tik situacijų — reikalų pažinimo laipsnyje; būtų gera, kad tai sektų svarstymas krikščioniškos pažiūros (moralės ir t. t.) šviesoje, kad duotų veiklai teisingą bazę — ar tai asmeniškuose, ar bendruose reikaluose.

Birutė Miniataitė

Dar toli nuo Lietuvos "Ateities".

Adomas Viliušis

Bendras įspūdis geras. "Ateitis" turėtų kreipti ypatingą dėmesį į formavimą ateitininkiškų principų asmenybės išeivijos sąlygose.

Petras Kazlauskas

Sendraugių vasaros stovykloje Dainavoje anketą užpildžiusiųjų pasisakymai:

Greitai, gražiai susitvarkė. Svarbu, kad pasivijo kalendorių — laiku išeina. Turinys praturtėjo — pradėjo rašyti rimtais klausimais (Pageidaučiau:) — Straipsnių, kurie ryštų ateitininkus su bendru pasauliu.

Kun. Kazimieras Pugevičius

Kaip sendraugiui, "Ateitis" yra tapusi labai gyvenimiška ir, bent didele dalimi, atspindinti, kas šiuo metu yra aktualiausia. (Pageidaučiau:) — Juokų skyriaus.

Pranas Baltakis

Vyresniesiems įdomesnė, moksleiviams - ne. Apolonijniai straipsniai paliktini "Laiškams Lietuviams".

Pranas Zaranka

Atrodo aktuali, senio akimis žiūrint. Jaunimui turėtų būti įdomi ir patraukli.

77 metų sendraugis

Myliu, mėgstu mūsų "Ateitį", skaitau, visa miela, gera, sava, net ir tai, kad tame pačiame numeryje tų pačių žmonių buvo pakartotos nuotraukos. Yra trūkumų. Reikia nesislapstyti po straipsniais, pasirašyti aiškiai. Po fotografijom turi būti parašai. Gražu, kai abiturientų vardai ir nuotraukos dedami.

Kunigunda Keblinskienė-Užupytė

Labai įdomi, atgijus; dvelkia nauju vėju, kuris, manau, neš gyvų ir pozityviai naudingų diskusijų.

Lilė Gražulienė

"Ateitis" 100 procentų pagerėjo — turiniu, formatu ir punktualumu. (Pageidavimas:) — Daugiau žinių apie tai, ką daro VLIKas ir kt. Lietuvos reikalu, bei pasiūlymų tam reikalui.

29 m. sendraugė

JAUNIMO KONGRESAS - 2

RUOŠA PIETŲ AMERIKOJ

PETRAS V. KISIELIUS

Pietų Amerikoje entuziazmas besiartinančiam Jaunimo kongresui degte dega. Nežiūrint milžiniškų nuotolių tarp trijų kraštų, Pietų Amerikos lietuviai neabejotinai gyvena kongreso dvasia ir uoliausiai jam darbuojasi. Kažin ar Amerikos ir Kanados lietuvių jaunuomenė būtų taip užkaitus kongreso liepsna, jei Urugvajaus, Argentinos bei Brazilijos entuziazmas nebūtų perpildęs kongreso kraštus ir išsiliejęs į gretimą Šiaurės Amerikos žemyną.

BRAZILIJA

Kaip iš didžiausio krašto Pietų Amerikoje savo žemės plotu ir lietuvių skaičiumi daugiausia tikimasi iš Brazilijos. Sąlygos skl'andžiai organizuotai jaunimo veiklai tačiau yra žymiai nepalankesnės negu Šiaurės Amerikoje. Norintieji studijuoti dažnai turi dirbti ir studijuoti tuo pačiu metu. Lietuviškiems reikalams telieka tik sekmadienių popietės. Nežiūrint to, Brazilijos jaunimas, kuris sudaro 45 proc. visų lietuvių krašte, vis vien sugeba dalyvauti lietuviškoje veikloje. Studentiškas jaunimas sudaro pusę "Literatūros Ratelio", turi tautinių šokių grupę "Nemunas", sambūrį "Žilvitį". Veikia taip pat skautai ir ateitininkų moksleivių kuopa.

Antroje didžiausioje lietuvių kolonijoje laisvame pasaulyje Sao Paulo Jaunimo Kongreso ruošos darbai yra visos kolonijos bendras rūpestis. Nuo 1972 m. būstinė pačios Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdybos, kurios pirmininkas yra kun. Antanas Saulaitis, taip pat yra Sao Paulo. Kongreso metu Brazilijoje numatytų studijų dienų, ekskursijų, foto ir kitų meno parodų, tautinių šokių, muzikos koncertų, Naujųjų Metų sutikimo ir Kongreso uždarymo programų įvykdymu rūpinasi Brazilijos J. K. Komitetas, susidedąs iš pagrindinių veikiančių organizacijų. Be to, Brazilijoje uoliai darbuojasi dar devynios mažesnės komisijos: finansų, kongreso būstinės, studijų dienų, turizmo - transporto, spaudos - informacijos, ryšių ir nakvynių.

ARGENTINA

Argentinoje, kurioje vyks JK stovykla ir JK pristatymas, lietuvių jaunimas nuodugniai ruošiasi trečiajam Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui. Šio krašto JK ruošos informacijos komisija išleido "Argentinos Jaunimą", 18 puslapių laikraštuką, supažindinti su kongreso ruošimu ir pateikti bendrą informaciją Lietuvą liečiančiais klausimais. Kongresui ruošti komitetas buvo išrinktas iš jaunimo, pagrindinių organizacijų bei sambūrių ir spaudos atstovų. Komitete tvirtai atstovaujamas net ir "Senelių Židinys"!

URUGVAJUS

Dėl mažo lietuvių skaičiaus Urugvajuje organizavimo darbai labai lengvai nevyksta. Stipriai jaučiamas vyresniųjų užnugaris ir rūpinimasis. Po Kongreso stovyklos Talentų Vakaras ir Miss Lithuania rinkimai įvyks Urugvajaus sostinėje Montevidėjuje. Žinant, kad Kongrese bus 500-600 suvažiavusio jaunimo, Urugvajaus lietuviams tenka nemaža galvos skausmų, besirūpinant visų svečių priėmimu. Nežiūrint mažo lietuvių skaičiaus, Montevideo tautinis ir kultūrinis gyvenimas yra gana judrus. Taigi, taip pat jie yra šventai įsitikinę, jog remdami Kongresą, jie remia ir patį savo kolonijos lietuvišką darbą bei savo kolonijos lietuvišką ateitį.

— — —

Nors visi trys kraštai yra apsiėmę atlikti skirtingus Kongreso ruošos darbus ir tuo būdu turi skirtingus rūpesčius, jų didžiausios problemos, kylančios iš bendros lietuvių visuomenės padėties Pietų Amerikoje, yra panašios: lietuvių kalbos trūkumai, patirties stoka, finansiniai sunkumai, dideli nuotoliai tarp valstybių ir politinė kraštų padėtis. Pietų Amerikoje gyvena daugiausia senesnioji emigracijos karta. Pačiame Kongrese virš 90 proc. visų Pietų Amerikos dalyvių bus trečios ir ketvirtos kartos lietuviai. Tuo būdu suprantama, kodėl tik 30 proc. lietuviškoje veikloje dalyvaujančio jaunimo kalba lietuviškai, 60 proc. supranta.

Tuo būdu Pietų Amerikos lietuviams tenka susidurti su visa eile bėdų, kurių gyvenantieji Šiaurės Amerikoje visai nepažįsta. Tačiau Pietų Amerikos jaunimo entuziazmas mus stebina. Pietų Amerikoje pražystantis lietuviškas tautinis atgimimas rodo, kad tų kraštų jaunimas pasiryžęs sėkmingai pravesti Trečiąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą.

veikla

VASAROS STOVYKLOS

Los Angeles

Šių metų Los Angeles MAS stovyklos įvyko rugpiūčio 10-24 d. d. Pirmą savaitę vyko vyresniųjų moksleivių stovykla, antrą savaitę — jaunesniųjų moksleivių. Stovykloms vadovavo Elenutė Razgaitytė iš Clevelando, Vytas Narutis iš Čikagos, vyresniųjų stovykloje jiems padėjo Vytas Bandžiulis iš Los Angeles, o jaunesnių stovykloj —Rimas Polikaitis, Angelė Mičiulytė ir Vita Polikaitytė iš Los Angeles.

1975 m. vasaros stovykloj Californijoj (iš kairės): Vytas Narutis, Vytas Bandziulis, Rimas Polikaitis, Raimundas Bandziulis ir Petras Norkus.

V y r e s n i e s i e m s

Vyresniųjų stovykla turėjo įvairią dienos programą: tautinių šokių ir dainavimo pamokas, diskusijas ir pokalbius. Diskutavome apie vertybes, idealizmą, lietuvių gyvenimą Amerikoje po 50 metų ir kitas temas. Vyko užsiėmimų būreliai. Stovyklautojai susiskirstė į tris būrelius: Elenutė pravedė chorelį, kuriame dalyvavo Vita Polikaitytė, Jūratė Raulinaitytė, Angelė Mičiulytė, Diana Mičiulytė, Audrė Nelsaitė, Gintaras Grušas, Linas Polikaitis, Raimundas Bandžiulis ir jiems akompanavo Rimas Polikaitis. Vytas Narutis pravedė radijo valandėlę, kurioje reiškėsi Arvydas Raulinaitis, Paulius ir Andrius Kontrimai, Jonas Žmuidzinas ir Aleksis Žemaitis. Jie du kartu mus pralinksmino nuotaikinga programa. Vytas Bandžiulis pravedė dramos būrelį, kuriame dalyvavo Aida Klorytė, Daina Penkiūnaitė, Petras Norkus, Daiva Kazakevičiūtė, Ramona Alseikaitė, Marytė Žmuidzinaitė ir Rima Klorytė.

Vakaro programos buvo įdomios, o kai kurios ir juokingos. Pravedėm "Hollywood" vakarą, juokų vakarą, tautosakos programą, gražų ir įspūdingą susikaupimo —partizanų vakarą, sporto šventės užbaigimo vakarą ir stovyklos užbaigimo vakarą. Dramos būrelis suvaidino sutrumpintą Vyt. Alanto vaidinimą "Buhalterijos klaida", o chorelis padainavo keturias dainas.

Gaila, bet į stovyklą buvo atkeliavusi nekviesta liga ir buvo paguldžiusi porą stovyklautojų į lovą. Bet jie nugalėjo ligą, ir gera nuotaika pasibaigė stovykla.

J a u n i e s i e m s

Jaunesnieji moksleiviai taip pat turėjo gerą ir įdomią stovyklos programą. Vyko tautinių šokių pamokos (jauniai išmoko gyvatarą, o jaunučiai išmoko žvejų polką), dainavom, sportavom ir rašėm. Meno pamokas visiems pravedė ponia V. Ruzgienė. Stovyklos vadovai ir pagelbininkai pravedė su jaunesniaisiais pokalbius apie tarpusavio meilę, partizanus, sportiškumą, draugystę ir kt.

Užsiėmimų būreliuose reiškėsi visi stovyklautojai. Su Vytu ir Rimu sportavo Linas Palubinskas, Sigitas Raulinaitis, Edmundas Brinkis, Tomas Čikota, Lina Kontrimaitė, Dalytė Trotmanaitė, Petras Zmuidzinas, Kovas Palubinskas, Vida Čekanauskaitė ir Bronius Mičiulis. Vita ir Angelė pravedė dramos būrelį, o vaidino Ramunė Ruzgytė, Audra Kontrimaitė, Birutė Trotmanaitė, Rimas Kaunas, Rimas Butkys, Vilija Kontrimaitė ir Laura Mičiulytė. Jie visi stovyklos užbaigimo proga suvaidino "Raudoną Kepuraitę". Elenutė pravedė rankdarbių būrelį, kuriame reiškėsi Sandrytė Radaitė, Renata Nelsaitė, Gailė Radvenytė, Milda Palubinskaitė, Milda Tomkutė, Arūnas Norkus, Aida Ruzgytė ir Živilė Tomkutė.

Per vakaro programas visi stovyklautojai turėjo progos įvairiai pasireikšti: vaidinti, mįsles minti, dainuoti, šokti ir per susikaupimo vakarą apmąstyti Kryžiaus kelius.

Sporto šventė gražiai praėjo. Keturios komandos rungėsi tinklinio aikštėje, kvadrato ir futbolo rungtynėse. Vyko ir bėgimo lenktynės, pasagų mėtymas ir stalo teniso varžybos.

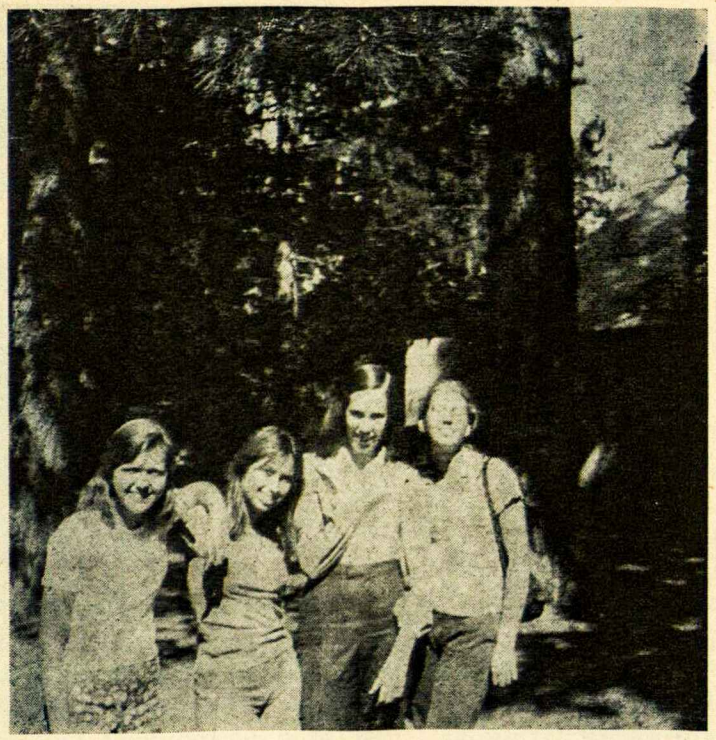

1975 m. vasaros stovykloj Californijoj (iš kairės): Audrė Nelsaitė, Marytė Žmuidzinaitė, Dainė Peniūnaitė ir Jūratė Raulinaitytė.

Visiems, ir vyresniems ir jaunesniems, smagu buvo pabendrauti ateitininkiškoj stovykloj. Visi skirstėsi patenkinti ir laukia sekančios vasaros. Didelis ačiū priklauso mūsų mieliems vadovams iš toli, Elenutei ir Vytui. Taip pat ačiū mamytėms, kurios mus maitino: ponios Kontrimienė, Tomkienė, Radvenienė ir Polikaitienė, Kun. V. Palubinskui už dvasinį su mumis bendravimą, ponui Ruzgiui už tėvišką globą, o ypatingai p. Juliui Raulinaičiui, kuris jau eilę metų ruošia Los Angeles moksleivių ateitininkų stovyklas.

Rimas Polikaitis

SENDRAUGIŲ STOVYKLA

Dainava

Liepos 27 - rugpiūčio 3 Dainavos stovyklavietėj, Manchester, Mich. (JAV), buvo suruošta stovykla sendraugiams. Aprašymo iki šiol "Ateičiai" nesulaukėme. Spausdiname porą ištraukų, pasirodžiusių spaudoj.

—Red.

Sendraugių stovykloje sutelpa visi, maži ir dideli. Šįmet stovykla, tur būt, ir liks Ginto Zarankos žodžiais, "plikių stovykla" — plikų galvų ir plikų užpakaliukų. Jis tačiau pamiršo mamas. (Kas mamų nepamiršta?!). Prie kiekvieno užpakaliuko priklauso ketvirtadalis ar pusė ar net tikra mama. Jos vis netoliese sustojusios po dvi, tris, gal dar rankose mažiausią šokdindamos, vyresnius stebi ir plepa su buvusiomis draugėmis iš studentų stovyklų laikų, kai dar visoms tik bernužėliai terūpėjo.

Nijolė Gražulienė
"Drauge" rugpiūčio 16 d.

Vakare privažiavome tamsumoj bedunksančius pastatus. Automobilio priešakinės šviesos apšvietė didelį baltą ančiuką — žaislą vaikams atsisėdus pasisupti. Supratau — mes pasiekėme sendraugių stovyklą Dainavoj...

— — —

Neapsirikau... Tai buvo sendraugių stovykla. Čia stovyklavo trys kartos. Pirma, ano ančiuko "savininkas" su visu būriu į jį panašių. Tam tikra prasme jie buvo labiausiai nepriklausomi nuo stovyklos vadovybės ir jos sudarytos programos. Jie šiek tiek priklauso nuo savo mamų, bet ir tai ne per daug. Antrąją generaciją atstovavo mažų vaikų motinos. Iš visų stovyklautojų jos buvo labiausiai užsiėmusios, nes pildė dvi programas, t. y. ir stovyklos rimtojoj programoj ir toj, kuri išsivystydavo iš kompromiso tarp jų ir jų vaikų valios. Trečiąją generaciją sudarė vyresnio amžiaus sendraugiai vyrai. Pirmoji karta pasižymėjo šviežiu žaismingumu; antroji — dabarties konkrečiu momento jutimu, kuris buvo žadinamas nieko kito, kaip tik nuolatinio susidūrimo su savo vaikais. Trečioji karta —svaria ir visa sveriančia patirtimi.

Įsijungdami į pokalbį apie "Ateities" žurnalą, klausytojai didele dalimi pasisakė už jau atspausdintus studentų ateitininkų įspūdžius iš okupuotos Lietuvos, už pravestas diskusijas tema kiek vaikų šeimoj. Visi be išimties buvo už tai, kad "Ateičiai" reikėjo reaguoti į išeivių lietuvių veiksnių konferencijos, susirinkusios spręsti JAV galimą Pabaltijo kraštų okupacijos pripažinimą, trukdymą ir panaudojimą kitiems reikalams. Beveik visi (vienam susilaikant ir kitam nesutinkant) pasisakė ir už būdą, kaip buvo reaguota "antai" komentaruose (žr. "Ateitį" gegužės nr. 131 psl.). Kalbant apie "Ateities" žurnale vykstančias diskusijas, dr. Ant. Maceinos laiško iššauktas diskusijas, truputį daugiau negu pusė pasisakė už išeivijos (vietoj tremties) ir už teigiamų sąvokų (vietoj protesto) naudojimą.

Kęstutis Trimakas
"Drauge" rugpiūčio 30 d.

STUDENTŲ VEIKLA

1974-1975 Chicaga

Chicagos studentų ateitininkų draugovės sąrašuose yra 120 asmenų pavardžių; iš jų gerų arba pusiau gerų narių apie 70.

1974-1975 veiklos metais draugovė turėjo 7 susirinkimus. Pirmajame buvo išrinkta valdyba su pirm. S. Kupriu. Po to susirinkimo buvo drauge su sendraugiais gegužinė pas dr. Meškauskus, Beverly Shores vasarvietėje. Antrame susirinkime dvasios vadas kun. K. Trimakas kalbėjo apie asmenybės formavimą ir apie tai, kaip mes esame aplinkos įtaigojami. Trečiame susirinkime buvo diskutuojamas Prof. Maceinos laiškas Federacijos Vadui dr. Petrui Kisieliui. Ketvirtame ekumeniniais klausimais kalbėjo kun. Al. Grauslys ir kun. P. Dilys. Po pokalbio draugovės nariai susirinko į Jėzuitų koplyčią, kurioje vyko ekumeninės pamaldos. Penktame susirinkime simpoziume kalbėjome apie Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką. Simpoziume dalyvavo Vilija Bilaišytė, Aloyzas Pakalniškis ir Jonas Kuprys. Šeštame susirinkime buvo pristatytas Jaunimo kongresas. Pranešimus padarė Emilija Pakštaitė, Daiva Vaitkevičiūtė ir Jonas Juozevičius. Skaidrių iš Pietų Amerikos lietuvių gyvenimo parodė Romas Kasparas. Septintą kartą, gegužės mėnesį, buvo susirinkta išklausyti Šv. Mišių marijonų koplyčioje, kurias atnašavo kun. Pranas Garšva. Liepos mėnesį buvo gegužinė Lieponių ūkyje.

Draugovė taipgi dalyvavo metų bėgyje visoje eilėje parengimų. Kūčių parengime, kur daug darbo įdėjo vicepirmininkė Giedrė Čepaitytė. Užgavėnių baliuje irgi buvo sėkmingai dalyvauta su Čigonų užeiga. Velykų šokiai irgi be galo sėkmingai praėjo. Chicagos ateitininkų metinės šventės metu į pilnus narius buvo pakelta net 19 kandidatų. Nemažai pastangų buvo įdėta į kandidatų paruošimą. Į tą darbą įsijungė Linas Sidrys, Antanas Razma, Vytautas Narutis, Saulius Girnius, Giedrė Čepaitytė. Draugovės nariai gan entuziastingai įsijungė į "Ateities" žurnalo redakciją. Iš trijų SAS aplinkraščių du buvo išsiųsti draugovės narių pastangomis. Vasario 16-tos proga buvo dalinama informacija apie Lietuvos padėtį apylinkės universitetuose, kai kur buvo suruoštos net parodėlės. Tokią parodėlę suruošė Vilija Bilaišytė draugovės vardu Univer. of Illinois Chicg. Circl. tarptautinėje dienoje, kurios proga daugybę žagarėlių iškepė Žibutė Paulėnaitė ir Loreta Radvilaitė. Pasirodžius laikraščiuose straipsniams, kad JAV taikstosi pripažinti Pabaltijo kraštų aneksiją, draugovės vardu protesto laiškas buvo pats pirmasis, atspausdintas amerikiečių spaudoje — "Chicago Tribune". Pavergtų tautų savaitės eiseinai draugovė paruošė gyvąjį paveikslą Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos tema.

Saulius Kuprys

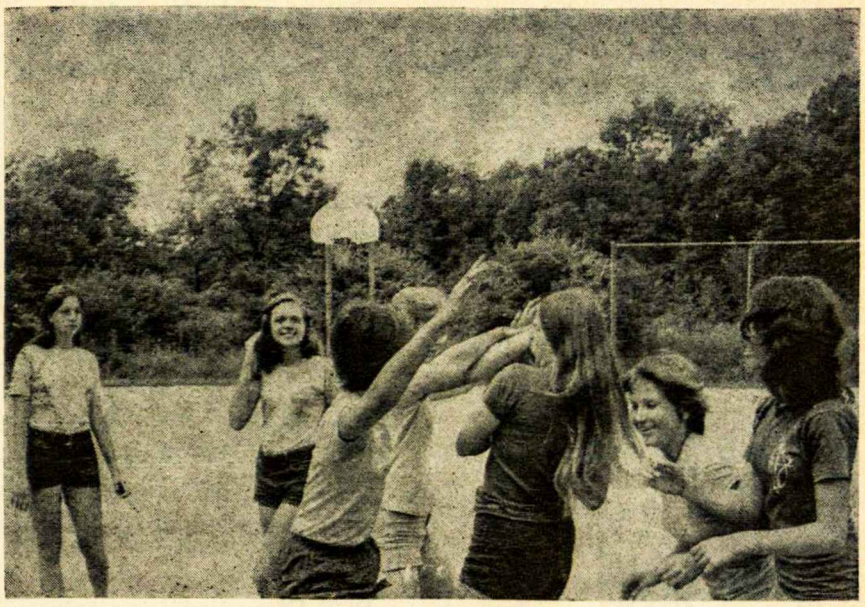

Taip ir nežinai, ar jos čia pešasi, ar sportuoja (1975 m. moksleivių vasaros stovykloj Dainavoj).

NAUJA VALDYBA

Torontas

Rugsėjo devintą dieną įvyko Toronto Stasio Šalkauskio Moksleivių at-kų kuopos valdybos rinkimai Prisikėlimo Parapijos patalpose. Į valdybą įėjo sekantys asmenys: Rima Gustainytė — pirmininkė, Birutė Nekrošiūtė — vicepirmininkė, Rūta Girdauskaitė — sekretorė, Audrius Stundžia — iždininkas, Kristina Norkutė — korespondentė ir Giedrė Čepaitytė —socialinių reikalų vedėja. Taip pat Gabija Juozapavičiūtė sutiko vėl būti mūsų globėja ir kun. Antanas Prakapas sutiko vėl dirbti su mumis ir būti dvasios vadu.

Naujoji valdyba tada svarstė metų veiklos planą. Buvo nuspręsta šaukti susirinkimus kas trečią savaitę, ruošti įvairių iškylų ir mūsų metinį žygį "Ateičiai" rudenį. Pernai mūsų žygis buvo gana sėkmingas — surinkome šimtą dolerių ir nusiuntėm "Ateičiai". Tikimės, kad šiais metais žygis bus dar sėkmingesnis ir smagesnis.

Kristina Norkutė

MOKSLEIVIŲ SUSIRINKIMAS

Clevelandas

Sekmadienį, rugsėjo 21 dieną, Clevelando moksleiviai ateitininkai susirinko pirmą kartą šiais mokslo metais. Po maldos, pirmininkas Andrius Razgaitis pristatė naujus kuopos kandidatus: Lidija Balčiūnaitė, Siga Lenkauskaitė, Daiva Puškoriūtė, Jonas Alšėnas, Povilas Palūnas, Viktoras Palūnas ir Tomas Ralys. Visi jiems smarkiai paplojo. Tuojau po to kiekvienas paaiškino, kur jų tėvai buvo gime ir papasakojo apie tas vietas. Tai buvo vaikams proga pašnekėti su tėvais ir taip pat buvo labai įdomu klausytis.

Po to mes užpildėm anketas apie pasaulio problemas, kurias

mes norėsime ateityje diskutuoti. Tada atsakėme tris klausimus laikraštėliui: Kas yra Dievas? Kas yra draugas? Kas yra meilė? Geriausi atsakymai bus spausdinti laikraštėlyje.

Paskutinis įvykis buvo skaidrių rodymas. Tai visiems patiko, nes ne vien tik buvo įdomu, bet ir juokinga. Matėm skaidrių iš Studijų dienų, Moksleivių stovyklos Dainavoje, ir Jubiliejinės stovyklos Dainavoje. Kai peržiūrėjom visas skaidres, visi pasivaišinome ir ėjom namo.

Albertas Sušinskas

VEIKLOS PRADŽIA

Detroitas

Pereitą sekmadienį, rugsėjo 21 d., Kultūriniame Centre Detroito ateitininkai suruošė savo tradicinę rudens arbatėlę, kuria jie oficialiai pradėjo naujus veiklos metus. Ratu sustatytus salėj stalus greit pripildė visų grupių ateitininkai ir svečiai. Moksleivių globėja p. J. Udrienė pravedė programą. P. B. Neverauskas pradėjo iškilmes malda. Pagerbėm atsistojimu ir malda mirusias p. M. Mikailienę ir p. O. Eidukaitienę.

P. J. Damušienė, jaunučių vadovė, pristatė naują narį Gytį Udrį. Po to sekė jaunučių pasirodymas: dainos ir šokis. Jaunių vadovė p. M. Jankauskienė pasveikino naują narę, Eglę Baltrušaitytę. Violeta Doveinytė padeklamavo B. Brazdžionio eilėraštį.

Moksleivių pirmininkės Rita Neverauskaitė ir Taura Zarankaitė tarė žodį ir pristatė 9 narius, perkeltus iš jaunių: Ramunę Duobaitę, Živilę Idzelytę, Virginiją Kuraitę, Rasą ir Ritą Kutkutes, Algį Petrulį, Darių Skiotį, Gintą Zaranką ir Dainą Žemaitytę. Taip pat buvo pristatyta 1975-76 m. valdyba: pirmininkės — Rita Neverauskaitė ir Taura Zarankaitė, iždininkas — Virgis Kasputis, sekreto-

---

PIRMININKO IŠPAŽINTIS (iš 279 psl.)

Taigi globėjas sprendimų už kitus negali daryti. Jis gali vesti ir parodyti, bet negali reikalauti, kad moksleivis pagal jį ir galvotų. Tą sprendimą moksleivis pats turi padaryti".

ORGANIZACIJA

Be abejonės, teko nemažai pagalvoti ir apie pačią ateitininkų organizaciją, jos siekius ir metodus. Pradėjau suprasti, kad ateitininkų organizacija veikia dviejose plotmėse. Pirmoji apima tą mūsų organizuotą, sustruktūrintą judėjimą, mūsų susirinkimus, kursus, stovyklas, kongresus ir panašiai. Tačiau, be šitos veiklos yra ir nematomoji dalis. Kalbu apie tą elementą, kuris kiekvieną žmogų asmeniškai gali paliesti ir paveikti, jeigu jis prisileidžia. Kalbu apie tą savęs auklėjimą, augimą, brendimą, kuris reikalauja, kad kiekvienas pažvelgtų į save, į savo vertybes, įsitikinimus, jausmus. Kalbu apie tiesos ieškojimą ir asmenišką pasitenkinimą tame ieškojime. Tai padaryti yra įvairių būdų. Skaitymas, mąstymas, atsižvelgimas į save ir pasaulį duoda tam procesui medžiagos. Nuoširdumas, atvirumas, atsivėrimas duoda jam kelią. O organizacija parūpina vieną iš įvairių priemonių tuo keliu keliauti. Matome mūsų išorinę veiklą kasdien ir galime joje labai lengvai pasimesti. Nepaneigiant organizacijos vertės, kaip svarbią visuomeninę jėgą, iškeliu tą ne kiek nemenkesnį (o gal svarbesnį) asmenišką elementą. Ateitininką padaro ne jo įsirašymas į narių sąrašą, bet jo dvasinis nusiteikimas. Šis antras elementas ir be struktūrinių organizacijos rėmų gali gyvuot.

Tęsiant šią mintį, galim panašiai pažiūrėti į veiklos būdus. Įsijungimas valdybose, komitetuose ir panašiai parodo kitiems, kad vienas ar kitas asmuo veikia ką nors kurioje nors struktūroje. Bet šitas neužtikrina, kad tas asmuo iš tikrųjų priklauso tai organizacijai. Tikras priklausymas reikalauja įsitikinimo. Iš kitos pusės, taip kaip paviršutiniškas įsijungimas nebūtinai parodo, kad akmuo organizacijos idėjai pritampa, neįsijungimas į valdybas nėra ženklas nepriklausymo. Veikla turi įvairių formų. Kad veikla vyksta ne specifiškai ateitininkų vardu, nereiškia, kad tai ne ateitininkiškos idėjos nuopelnas. Ateitininkiška idėja nesusideda vien iš susirinkimų ir išvykų. Ji gali vystytis asmeniškoje plotmėje, gali pasirodyti žmogaus nusiteikime, jo pasaulėžiūroje. Gal tokią veiklą sunku įvertinti, bet jos reikšmė nė kiek nemenkesnė už išorinės veiklos prasmingumą.

Veikla, kaip matoma, susidėjo ne tik iš paviršutiniškų dėsnių. Tie dalykai, kurie motyvavo ir paveikė vadus, turėjo tam tikrą įtaką pačiai veiklos išraiškai. Veikla priklauso nuo žmonių, o ne žmonės nuo veiklos. Ką mes išmokome ir galvojome, nustatė, kaip ir kodėl mes veikėme. O tas davė mūsų darbui ir pastangoms veidą ir nustatė jų toną.

— — —

Taigi, pradėjom kadenciją su dideliu noru ir entuziazmu, ir truputį neišryškinta idėja, kad štai dirbame reikšmingą darbą. Tiesa, kad turėjome labai daug pareigų. Buvome atsakingi už tūkstantį jaunimo ir kažkokiu būdu turėjome juos jungti ir vesti. Kai dabar pažiūriu, ta sąvoka 'vesti' kartais nevisai aiški buvo. Vis dėlto veikėme iš įsitikinimo ateitininkiškai idėja. Šimtus detalių ir darbų tvarkėme, kad toji MAS mašina važiuotų. Netrukus ją perduosime naujiems savininkams, kurie patys nuspręs, kaip ją vairuoti ir kuriuo keliu važiuoti. Linkiu jiems to atvirumo ir nuoširdumo, kurio mes patys siekėme.

rė — Kristina Veselkaitė, socialinių reikalų vedėjas — Vidas Neverauskas, laikraštėlio redaktoriai — Eligijus Lelis ir Vida Nakaitė. Valdyba perskaitė originalų 22-posmų eilėraštį, "Detroito kuopos vasaros veikla", dedikuotą buvusiam pirmininkui Dariui Mičiūnui.

Linas Mikulionis išvardino naujus narius: Algį Astašaitį, Viktorą Brizgį, Rūtą Dunčaitę, Vytą Keblį, Darių Mičiūną, Laurą Petrulytę, Daną Veselkaitę. Taip pat Linas supažindino su nauja MAS CV: pirmininkai — Linas Mikulionis ir Viktoras Nakas, iždininkas — Vytas Sirgėdas, sekretorė — Gintė Damušytė, užsienio reikalų vedėja —Regina Garliauskaitė, nariai — Jonas Dunčia ir Joana Kuraitė.

Paskaitininkas Almis Kuolas skaitė paskaitą apie jaunimo ir vyresniųjų auklėjimą. Paskaitoj apibūdino, kaip reikia į save ir į kitus žiūrėti. Taigi, geriausias jausmas būtų "aš tvarkoj — tu tvarkoj"., nes šitaip galim gerai įvertinti visus. Almis paragino visiems paskaityti knygą, 'I'm OK, You're OK".

Po paskaitos sekė vaišės. Visi tikime, kad šių ateinančių metų veikla pasiseks taip, kaip jos pradžia.

Kristina Veselkaitė

TRUMPAI

— **Jubiliejinės** Ateitininkų Federacijos stovyklos vadovybę Dainavoj sudarė: vadovai — V. Kleiza ir J. Pabedinskas. Komendantai: sendraugių — P. Narutis, studentų — A. Razgaitis, moksleivių - R. Kuliavas. Seniūnai — R. Obalis, R. Urbonaitė, D. Narutytė L. Kuliavas. Informacijos vadovė — E. Pakštaitė. Ūkio reikalų vedėjai J. Mikaila ir P. Baltakis. Administratorius — P. Stončius. Tvarkos administratorius — J. Nakas. Iždininkas — S. Jankauskas. Reikmenų teikėjas —J. Dunčia. Vakarinių programų vadovas — K. Keblys. Sporto vadovas — V. Kliorys. Vartų sargyba — And. Razgaitis.

— **Kun. Stasiui Ylai** Jubiliejinės stovyklos metu įteikta Stasio Šalkauskio kūrybinė premija. Laureatas visus premijos pinigus perdavė Ateitininkų šalpos fondui, prašydamas jais paremti moksleivių ideologinius kursus.

— **"Kiauras Kibiras"**, stud. Lino Kojelio redaguotas Jubiliejinės stovyklos laikraštėlis, išleistas stovyklos pabaigoj, buvo tuoj pat išgraibstytas; teatspausdinta vos apie 100 egz. (Nebuvo atsiųstas paminėti nei "Ateičiai"). Medžiaga perspausdinama "Drauge" "Iš ateitininkų gyvenimo" skyriuje.

— **Vyresniųjų giedrininkių** visuomeninkių būrelio susirinkimas įvyko rugsėjo 21 d., pas pirmininkę Emiliją Vilimaitę.

— **Korp! Giedra** suruošė koncertą spalio 5 d., Jaunimo centre. Programą atliko korporantė sol. Dalia Kučėnienė su fortepijono, gitaros ir dūdelės palyda.

MOKSLEIVIAI

— Po ilgo ieškojimo buvo sudaryta **nauja MAS centro valdyba**: pirmininkai — Linas Mi-

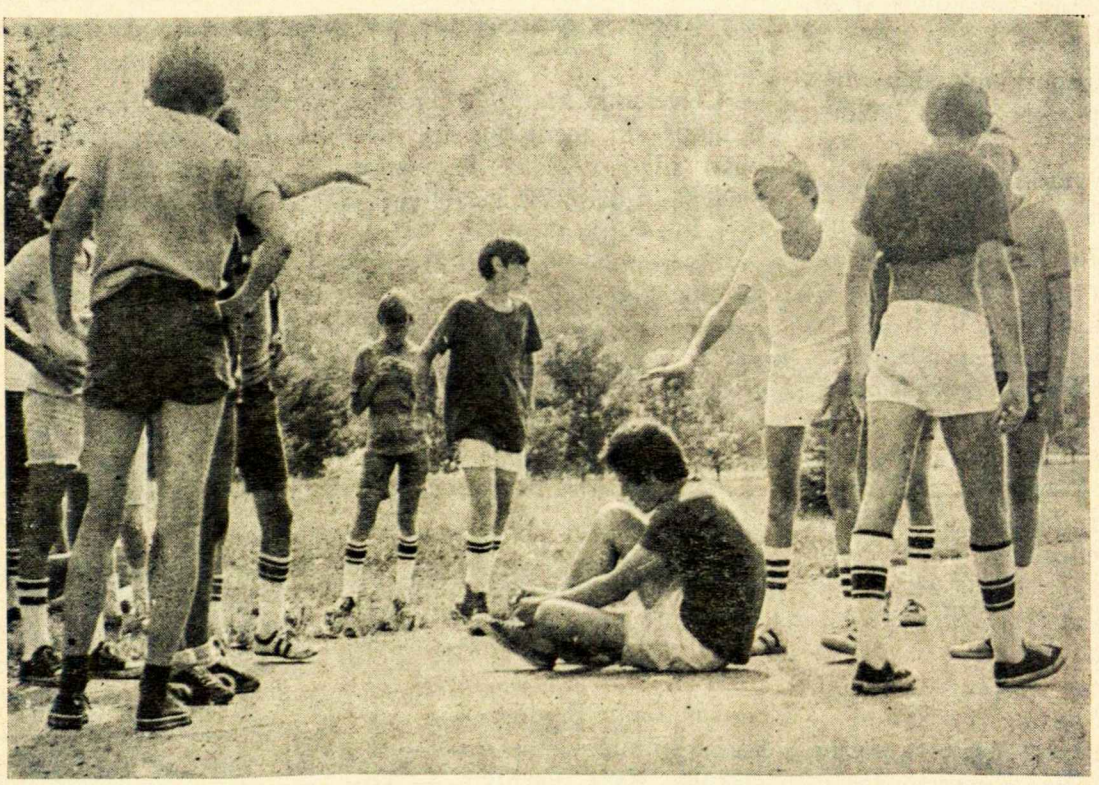

Visur ir visada reikia vieno vis palaukti. Prieš pradėdami sportuoti, vyrai laukia Rimo susitvarkant (1975 m. moksleivių vasaros stovykloj Dainavoj).

Pirmasis rudeninis Chicagos studentų draugovės susirinkimas, kuriame buvo išrinkti valdybon Petras V. Kisielius (pačioj kairėj), Vida Naujelytė (stovi) ir Linas Rimkus (stovi "su rūpesčiu" veide).

kulionis ir Viktoras Nakas; sekretorė - Gintė Damušytė; iždininkas — Vitas Sirgėdas; užsienio reikalų vedėja — Regina Garliauskaitė; nariai — Jonas Dunčia ir Joana Kuraitė. Talkininkaus Lilė Gražulienė ir dr. Kęstutis Keblys.

— **Kalifornijos moksleivių** ateitininkų stovykla įvyko rugpiūčio 10-17 d. Vadovavo Elenutė Razgaitytė, Vytas Narutis ir Vytas Bandziulis.

— **Detroito** Karaliaus Mindaugo kuopa rugs. 21 d. Kultūros centre suruošė arbatėlę, kuria pradėjo šių metų veiklą. 1975-76 m. valdybą sudaro: pirmininkės —Taura Zarankaitė ir Rita Neverauskaitė; sekretorė — Kristina Veselkaitė; iždininkas — Virgis Kasputis; socialinių reikalų vedėjas — Vidas Neverauskas; laikraštėlio redaktoriai —Vida Nakaitė ir Eligijus Lelis.

— **Toronto** kuopos valdybą sudaro: Rima Gustainytė — pirmininkė; Birutė Nekrošiūtė — vicepirmininkė; nariai — Audrius Stundžia, Kristina Norkutė, Giedrė Čepaitytė ir Rūta Girdauskaitė; globėja — Gabija Juozapavičiūte; dvasios vadas — kun. A. Prakapas. Ir šįmet kuopa ruošia vajų "Ateities" žurnalui paremti.

— **Chicagos Pr. Dielininkaičio** moksleivių kuopa turėjo rudens iškylą Beverly Shores, Ind., rugsėjo 21 d.

— **Clevelando** Maironio kuopos pirmasis šių metų susirinkimas buvo rugsėjo 21 d. Šių metų valdybą sudaro: pirm. — Andrius Razgaitis; vicepirm. Kristina Rociūnaitė; sekr. —Tomas Palubinskas; ižd. — Andrius Kazlauskas; socialinių reikalų vedėjas — Gintas Puškorius; korespondentas — Albertas Sušinskas; laikraštėlio redaktorė —Rūta Staniškytė. Metinė tema — "Moksleivis 1975-6 m.: Koks buvo, koks yra, koks bus".

- **Chicagos Lipniūno** kuopos 1975-6 m. valdybą sudaro: Vida Kazlauskaitė — pirmininkė, Audrius Rušėnas — vicepirmininkas, Lionė Bradūnaitė — sekretorė, Jūratė Derenčiūtė — iždininkė, Rasa Narutytė — korespondentė. 1976 m. sausio 17 d. kuopa suruoš vakarą, kurio pelnas skiriamas "Ateities" žurnalui.

— **Chicagoje** rugsėjo 20 d. įsteigtas naujas jaunučių būrelis.

STUDENTAI

— **Studentų Ateitininkų Sąjungos** suvažiavimas įvyko Detroite lapkričio 1 d.

— **Chicagos** studentų draugovė spalio 5 d. išrinko naują valdybą: pirm. Linas Rimkus, Vida Naujelytė ir Petras V. Kisielius. Draugovės dvasios vadu vėl pakviestas kun. dr. Kęstutis Trimakas.

SENDRAUGIAI

— **Clevelando** sendraugių skyrius rugsėjo 5 d., išklausęs Šv. Mišias, diskutavo kun. Gedimino Kijausko pranešimą "Ko verti dvasinio brendimo rūpesčiai". Kitą pokalbį spalio 3 d. pravedė Stasys Barzdukas tema "Visuomeninė ateitininkų misija ar individualinės pastangos?"

Šis "Ateities" nr. yra 36 psl., t. y. 4 psl. didesnis kaip kiti įprastiniai.

ATEITININKŲ ŠALPOS FONDAS

Ateitininkų Šalpos Fondo statutas nusako fondo uždavinius sekančiai: "telkia lėšas mokslus einančiam ateitininkų jaunimui remti, jo ideologinei bei kūrybinei veiklai stiprinti ir visų ateitininkų savišalpai vykdyti. Minimus uždavinius atlikdamas fondas, esant reikalui, skiria studentams ateitininkams stipendijas ar vienkartines paskolas studijoms bei kitoms mokymosi išlaidoms padengti. Taip pat teikia pašalpas moksleivių ir studentų ateitininkų organizacinei veiklai paremti". Prašymai stipendijoms, paskoloms bei pašalpoms gauti siunčiami Ateitininkų Šalpos Fondui per tą ateitininkų vienetą, kuriam prašytojas priklauso. Vieneto valdyba, pridėjus savo rekomendacijas, prašymą persiunčia Fondo valdybai. Ateitininkų Šalpos Fondo adresas: 2639 West 86th Street, Chicago, Illinois 60652.

U. S. POSTAL SERVICE

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION

(Act of August 12, 1970: Section 3685, Title 39, United States Code

1. TITLE OF PUBLICATION	2. DATE OF FILING
ATEITIS	October 4, 1975
3. FREQUENCY OF ISSUE	3A. ANNUAL SUBSCRIPTION PRICE
Monthly, Except July and August	

4. LOCATION OF KNOWN OFFICE OF PUBLICATION *(Street, city, county, state and ZIP code) (Not printers)*
7235 S. Sacramento Ave. Chicago, Illinois 60629

5. LOCATION OF THE HEADQUARTERS OR GENERAL BUSINESS OFFICES OF THE PUBLISHERS *(Not printers)*
7235 S. Sacramento Ave. Chicago, Illinois 60629

6. NAMES AND ADDRESSES OF PUBLISHER, EDITOR, AND MANAGING EDITOR

PUBLISHER *(Name and address)*
AMERICAN LITH. R.C. FEDERATION "ATEITIS", 10316 S. Kenneth Ave. Oak Lawn, Ill. 60453

EDITOR *(Name and address)*
Rev. K. Trimakas 850 DesPlaines Ave. Apt. 409, Forest Park, Ill. 60130

MANAGING EDITOR *(Name and address)*
Juozas Polikaitis 7235 S. Sacramento Ave. Chicago, Ill. 60629

7. OWNER *(If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given.)*

NAME	ADDRESS
AMERICAN LITH. R.C. FEDERATION ATEITIS	10316 S. Kenneth Ave. Oak Lawn, Illinois 60453

8. KNOWN BONDHOLDERS, MORTGAGEES, AND OTHER SECURITY HOLDERS OWNING OR HOLDING 1 PERCENT OR MORE OF TOTAL AMOUNT OF BONDS, MORTGAGES OR OTHER SECURITIES *(If there are none, so state)*

NAME	ADDRESS
None	

9. FOR OPTIONAL COMPLETION BY PUBLISHERS MAILING AT THE REGULAR RATES *(Section 132.121, Postal Service Manual)*

39 U. S. C. 3626 provides in pertinent part: "No person who would have been entitled to mail matter under former section 4359 of this title shall mail such matter at the rates provided under this subsection unless he files annually with the Postal Service a written request for permission to mail matter at such rates."

In accordance with the provisions of this statute, I hereby request permission to mail the publication named in Item 1 at the reduced postage rates presently authorized by 39 U. S. C. 3626.

(Signature and title of editor, publisher, business manager, or owner)

10. FOR COMPLETION BY NONPROFIT ORGANIZATIONS AUTHORIZED TO MAIL AT SPECIAL RATES *(Section 132.122 Postal Service Manual) (Check one)*

The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes: ☒ Have not changed during preceding 12 months ☐ Have changed during preceding 12 months *(If changed, publisher must submit explanation of change with this statement.)*

11. EXTENT AND NATURE OF CIRCULATION	AVERAGE NO. COPIES EACH ISSUE DURING PRECEDING 12 MONTHS	ACTUAL NUMBER OF COPIES OF SINGLE ISSUE PUBLISHED NEAREST TO FILING DATE
A. TOTAL NO. COPIES PRINTED *(Net Press Run)*	1,250	1,250
B. PAID CIRCULATION 1. SALES THROUGH DEALERS AND CARRIERS, STREET VENDORS AND COUNTER SALES	0	0
2. MAIL SUBSCRIPTIONS	950	983
C. TOTAL PAID CIRCULATION	950	983
D. FREE DISTRIBUTION BY MAIL, CARRIER OR OTHER MEANS SAMPLES, COMPLIMENTARY, AND OTHER FREE COPIES	85	61
E. TOTAL DISTRIBUTION *(Sum of C and D)*	1,035	1,044
F. COPIES NOT DISTRIBUTED 1. OFFICE USE, LEFT-OVER, UNACCOUNTED, SPOILED AFTER PRINTING	215	206
2. RETURNS FROM NEWS AGENTS	0	0
G. TOTAL *(Sum of E & F—should equal net press run shown in A)*	1,250	1,250

I certify that the statements made by me above are correct and complete.

SIGNATURE OF EDITOR, PUBLISHER, BUSINESS MANAGER, OR OWNER

PS Form 3526 Jan. 1975 (Page 1)

ALp(LKA)1786
1975, Nr.9

90.725.284